

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

HANDELINGEN

7-8-9-10-11

VERGADERINGEN VAN NOVEMBER 1992

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

AIDS

BOELWERF

BRTN

DE LIJN

DOPING

ELEKTRICITEITSDISTRIBUTIE

INTERPELLATIES

KLUIZENDOKCOMPLEX

KWALITEITSBEWAKING IN HET ONDERWIJS

LUCHTHAVEN TE ZAVENTEM

MIGRANTENPROBLEMATIEK

SINT-MICHIELSAKKOORD

SPIJBELEN

TEXTIELINDUSTRIE

VTM

WATERVOORZIENING IN VLAANDEREN

WATERWINNING IN DE DUINGEBIEDEN

Inhoud

Nr.7 Dinsdag 17 november 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 209

Boodschappen, blz. 209

Ontwerpen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 209

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 209

Beleidsbrieven
Indiening en verwijzing, blz. 209

Advies van de Raad van State
Indiening en verwijzing, blz. 210

Beslissing van de Geschillenraad
Indiening en verwijzing, blz. 210

Besluiten van de Vlaamse Executieve
Indiening en verwijzing, blz. 210

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 211

Kennisgeving van het Arbitragehof
Indiening, blz. 211

Schriftelijke vragen
Indiening, blz. 211

Samenstelling van commissies en werkgroepen
Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 211

Interpellaties (Regl. art.76)
Interpellatie van de heer M. Verwilghen tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de waterdistributie in Vlaanderen

Interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de watervoorziening in Vlaanderen, blz. 211

Sprekers : de heer M. Verwilghen, mevrouw V. Dua, de heren I. Verleyen, C. Lisabeth, P. Tant, minister N. De Batselier, minister T. Kelchtermans

Motie van aanbeveling, blz. 224

Interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de genomen maatregelen tegen illegale varkenshouderijen, blz. 224

Sprekers : de heren M. Maertens, F. Vergote, L. Bril, L. Barbé, minister N. De Batselier

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over verwijlintresten ten gevolge van laattijdige betalingen, blz. 229

Sprekers : de heren E. Schuermans, minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de toename van het spijbelen van jongeren, blz. 230

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, J. Demeulenaere, minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kwaliteitsbewaking bij het universitair onderwijs en het hoger onderwijs van het lange type, blz. 233

Sprekers : de heren M. Van Peel, minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer J. Caubergs tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over problemen bij De Lijn in Limburg, blz. 235

Sprekers : de heren J. Caubergs, minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 236

Nr. 8 Dinsdag 17 november 1992 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 237

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de objectiviteit van de BRTN-nieuwsdienst

Interpellatie van de heer J.-P. Van Rossem tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de objectiviteit van de BRTN in politieke uitzendingen

Interpellatie van de heer J.-P. Van Rossem tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de informatieverzorging door VTM, blz. 237

Sprekers : de heren F. Van den Eynde, J.-P. Van Rossem, A. Denys, E. Van Rompuy, J. Ulburghs, minister H. Weckx

Motie van aanbeveling, blz. 247

Benaming van een fractie

Mededeling van de fractievoorzitter, blz. 247

Regeling van de werkzaamheden, blz. 247

Bijlage

Vraag om uitleg

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

Vraag om uitleg van mevrouw V. Dua tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de uitbouw van een GIS-Vlaanderen, Blz. 250

Nr. 9 Woensdag 18 november 1992

Berichten van verhindering, blz. 255

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer S. De Clerck tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de textielindustrie in Vlaanderen, blz. 255

Sprekers : de heren S. De Clerck, H. De Croo, G. Annemans, F. Vergote, M. Capoen, F. Wymeersch, L. Barbé, J. Laverge, A. Denys, H. Candries, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, minister-president L. Van den Brande

Verwelcoming van een buitenlandse delegatie, blz. 265

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het monopolie van de gemeenten betreffende de elektriciteitsdistributie, blz. 265

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, F. Dielens, minister-president L. Van den Brande

Interpellatie van de heer J. Van Hauthem tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Sint-Michielsakkoord

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse

minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de houding van de Vlaamse regering tegenover de gevolgen van het Sint-Michielsakkoord, blz. 268

Sprekers : de heren J. Van Hauthem, E. Van Rompuy, A. Denys, L. Van Nieuwenhuysen, G. Annemans, K. Van Overmeire, J. Vande Lanotte, J. Timmermans, minister-president L. Van den Brande

Motie van aanbeveling, blz. 282

Regeling van de werkzaamheden, blz. 282

Nr. 10 Donderdag 19 november 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 283

Voorstellen van resolutie

Indiening, blz. 283

Migrantenproblematiek

Voorstel van resolutie van de heer E. Beysen C.S. betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 242 (1992-1993) — Nr. 1

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, E. Beysen, V. Anciaux, J. Geysels en J. Decorte betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 246 (1992-1993) — Nr. 1

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, V. Anciaux, J. Geysels en J. Decorte betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 247 (1992-1993) — Nr. 1

Debat, blz. 285

Sprekers : de heren L. Hancké, M. Didden, H. Brouns, M. Van Peel, G. Annemans, F. Van den Eynde, E. Beysen, J. Sleenckx, V. Anciaux, J. Ulburghs, L. Van Nieuwenhuysen, K. Van Overmeire, mevrouw M. Vogels, de heren J.-P. Van Rossem, F. De Man, J. Caubergs, mevrouw M. Dillen, de heer J. Van Hauthem, mevrouw de minister W. Demeester-De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. 312

Nr. 11 Donderdag 19 november 1992 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 313

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van mevrouw V. Dua tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de beslissingen inzake het Kluisendokcomplex in Gent, blz. 313

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de Noord-Zuidverbinding in Limburg, blz. 314

Actuele vraag van mevrouw M. Aelvoet tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de bouwvraag van het Universitair Ziekenhuis KUL, blz. 315

Actuele vraag van de heer E. Van Rompuy tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de toegangswegen naar de luchthaven van Zaventem, blz. 316

Actuele vraag van de heer J. Eeman tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de hygiëne in schoolkeukens, blz. 316

Actuele vraag van de heer L. Peeters tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de dopingcontroles op het ECC-tennistornooi, blz. 317

Actuele vraag van de heer F. De Man tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over de invoering van een verplichte AIDS-test voor immigranten, blz. 318

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over een reclamespot voor Humo op de BRTN-radio, blz. 319

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het Mewarplan van de IWVA voor waterwinning in de duingebieden, blz. 320

Sprekers : de heren M. Maertens, minister N. De Batselier, minister T. Kelchtermans

Voorstel van resolutie van de heer E. Beysen C.S. betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 242 (1992-1993) — nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 323

Sprekers : de heren E. Beysen, F. Van den Eynde, L. Hancké, M. Van Peel, mevrouw M. Vogels

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, E. Beysen, V. Anciaux, J. Geysels en J. Decorte betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 246 (1992-1993) — nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 326

Voorstel van resolutie van de heren M. Van Peel, L. Hancké, V. Anciaux, J. Geysels en J. Decorte betreffende het algemeen migrantenbeleid

— 247 (1992-1993) — nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 327

Motie van aanbeveling van de heer L. Barbé tot besluit van de op 22 oktober 1992 door de heer L. Barbé gehouden interpellatie tot de Vlaamse ministers bevoegd voor leefmilieu en gezondheidsbeleid, over de kwaliteit en de kwantiteit van het drinkwater

— 237 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 328

Spreker : de heer L. Barbé

Motie van aanbeveling van de heer E. De Groot en mevrouw L. Maximus tot besluit van de op 22 oktober 1992 door de heer E. De Groot gehouden interpellatie tot de Vlaamse minister bevoegd voor gezondheidsbeleid, over de AIDS-preventie

— 238 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 329

Sprekers : de heer E. De Groot, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer F. De Man

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)
(Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de BRTN-reportage Verboden vruchten van donderdag 12 november 1992, blz. 331

Sprekers : de heren M. Van Peel, J. De Mol, A. Denys, J. Spinnewyn, E. De Groot, minister H. Weckx

Actuele interpellatie van de heer F. Wymeersch tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de stand van zaken in verband met de Boelwerf, blz. 334

Sprekers : de heren F. Wymeersch, A. Denys, G. Annemans, M. Cordeel, H. Candries, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 340

7e vergadering

Dinsdag 17 november 1992
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer L. Dhoore, oudste lid in jaren

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 9.50 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

A. Leysen, M. Olivier : ambtsverplichtingen.

BOODSCHAPPEN

De voorzitter : Bij brieven van 21 en 23 oktober delen de voorzitters van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, van de verenigde vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en van de Assemblée de la Commission communautaire française mee dat deze instellingen zich respectievelijk ter vergadering van die dag hebben geconstitueerd.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

— Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1984
— 23 (1992-1993) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

— Ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, van de wet van 3 augustus 1960 houdende de toekenning van sociale voordelen aan de universiteiten en gelijkgestelde inrichtingen, van de wet van 24 december 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1976-1977, van de wet van 7 april 1971 houdende de oprichting en de werking van de Universitaire Instelling Antwerpen en van de wet van 28 mei 1971 houdende de oprichting en de werking van het Limburgs Universitair Centrum
— 241 (1992-1993) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE

Indiening

De voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

— Voorstel van resolutie van de heren G. Annemans, W. Peeters en R. Bosman betreffende onmiddellijke amnestie voor oorlogsfeiten.
Verwezen naar het bureau.

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

— Voorstel van resolutie van de heer M. Maertens c.s. betreffende de noodzaak tot een dringende bescherming van de kustduinen met aangepaste maatregelen voor behoud, beheer en ontwikkeling van de kustduinen en gradiëntrijke gebieden
— 240 (1992-1993) — Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

BELEIDSBRIEVEN

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende beleidsbrieven werden ingediend :

— Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drink-

voorzitter

watervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.

- Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
— 239 (1992-1993) – Nr. 1.
Verwezen naar de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : Het volgende advies van de Raad van State werd ingediend :

- Advies van de Raad van State over het voorstel van decreet van de heren H. Suykerbuyk en E. Van Vaerenbergh c.s. houdende de mogelijkheid voor de gemeenten het woonrecht aan bepaalde voorwaarden te onderwerpen
— 120 (BZ 1992) – Nr. 3.
Verwezen naar de commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

BESLISSING VAN DE GESCHILLENRAAD

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende beslissing van de Geschillenraad voor niet-

openbare televisieverenigingen werd ingediend :

- Beslissing nr. 001/92 van 21 oktober 1992 (rolnummer 001).
Verwezen naar de commissie voor de Media.

BESLUITEN VAN DE VLAAMSE EXECUTIEVE

Indiening en verwijzing

De voorzitter : De volgende besluiten van de Vlaamse Executieve werden ingediend :

- Besluit van de Vlaamse Executieve van 15 juli 1992 tot overdracht van de financiële tegemoetkomingen verschuldigd in toepassing van het decreet van 12 juli 1990 houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest van basisallocatie 01.02.69 naar basisallocatie 41.0454 (1).
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Besluit van de Vlaamse Executieve van 15 juli 1992 tot overdracht van de financiële tegemoetkomingen verschuldigd in toepassing van het decreet van 12 juli 1990 houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest van basisallocatie 01.02.69 naar basisallocatie 41.0454 (II).
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Besluit van de Vlaamse Executieve van 15 juli 1992 tot overdracht van de financiële tegemoetkomingen verschuldigd in toepassing van het decreet van 12 juli 1990 houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest van basisallocatie

01.02.69 naar basisallocatie 41.04.54 (III).

Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

- Besluit van de Vlaamse Executieve van 15 juli 1992 tot overdracht van de financiële tegemoetkomingen verschuldigd in toepassing van het decreet van 12 juli 1990 houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest van basisallocatie 01.02.69 naar basisallocatie 41.04.54 (IV).
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Besluit van de Vlaamse Executieve van 15 juli 1992 tot overdracht van de financiële tegemoetkomingen verschuldigd in toepassing van het decreet van 12 juli 1990 houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest van basisallocatie 01.02.69 naar basisallocatie 41.04.54 (V).
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Besluit van de Vlaamse Executieve van 15 juli 1992 tot overdracht van de financiële tegemoetkomingen verschuldigd in toepassing van het decreet van 12 juli 1990 houdende opzetting van een programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest van basisallocatie 01.02.69 naar basisallocatie 41.04.54 (VI).
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.
- Besluit van de Vlaamse Executieve van 30 juli 1992 houdende verdeling van het provisioneel krediet ingeschreven onder Sectie 18 — Provisionele kredieten (01), basisallocatie 01.01.18 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992.
Verwezen naar de commissie voor Financiën en Begroting.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Arrest nr. 64/92 van 15 oktober 1992 (rolnummer 325) ;
- Arrest nr. 65/92 van 15 oktober 1992 (rolnummer 335) ;
- Arrest nr. 66/92 van 21 oktober 1992 (rolnummer 352).

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende een beroep tot gedeeltelijke vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage bij het secretariaat van de Raad, afdeling openbare vergadering :

- Rolnummer 436 ;
- Rolnummer 437 ;
- Rolnummer 438 ;
- Rolnummer 439 ;

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (Regl. art. 74)

Indiening

De voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren V. Anciaux, G. Annemans, L. Appeltans, L. Barbé, H. Brouns, H. Candries, M. Capoen, J. Caudron, M. Cordeel, W. Cortois, J. De Bremaeker, H. De Croo, J. De Mol, W. Demuyt, F. Dewinter, M. Didden, mevrouw V. Dua, de heren J. Eeman, J.

Gabriels, F. Ghesquière, W. Goossens, L. Goutry, H. Lauwers, C. Lisabeth, M. Maertens, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren L. Peeters, E. Pinoie, S. Platteau, A. Schellens, J. Spinnewyn, L. Standaert, H. Suykerbuyk, J. Tavernier, J. Ulburghs, J. Valkeniers, B. Vandendriesche, F. Van den Eynde, H. Van Dienderen, J. Van Eetvelt, P. Van Grembergen, R. Van Hooland, G. Vanleenhove, L. Van Nieuwenhuysen, E. Van Vaerenberg, F. Vergote en mevrouw M. Vogels.

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES EN WERKGROEPEN

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden

De voorzitter : Voor de SP-fractie zijn :

- in de commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden de heer Chevalier als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Swennen ;
- in de commissie voor de Media de heer Chevalier als vast lid vervangen door de heer Seeuws en de heer Seeuws als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Vande Lanotte ;
- in de commissie voor Openbare Werken en Vervoer de heer Chevalier als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Hancké ;
- in de werkgroep Sport de heer Chevalier als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Landuyt .

Voor de Volksunie-fractie is :

- in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken de heer Appeltans als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Van Hooland.

Voor de Agalev-fractie zijn :

- in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud mevrouw Dua als vast lid vervangen door de heer Barbé en de heer Barbé als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Dua ;

- in de werkgroep Vrouwen mevrouw Harnie als vast lid vervangen door mevrouw Dua.

INTERPELLATIES (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer M. Verwilghen tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de waterdistributie in Vlaanderen

Interpellatie van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de watervoorziening in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Verwilghen tot de heer De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de waterdistributie in Vlaanderen en van mevrouw Dua tot minister De Batselier en minister Kelchtermans over de watervoorziening in Vlaanderen.

De heer Verwilghen heeft het woord.

De heer M. Verwilghen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik had dit interpellatieverzoek natuurlijk het liefst gehouden in aanwezigheid van de beide

Verwilghen

gemeenschapsministers tot wie de interpellatie wordt gericht. De ochtendspits heeft minister Kelchtermans waarschijnlijk problemen opgeleverd, wat een deel van dit debat verloren zal laten gaan.

- De heer L. Vanvelthoven, voorzitter, treedt als voorzitter op.

Mijnheer de minister, inzake de organisatie van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen is de onduidelijkheid rond het gevoerde beleid de laatste weken steeds groter geworden. In het regeerakkoord werd gesteld dat deze materie een zuivere overheidsaangelegenheid zou blijven en dat de Vlaamse verankering zou worden gewaarborgd. Gezien de recente beslissingen en uitspraken van de beide ministers is dit zeker niet meer het geval. Uit het Vlaamse regeerakkoord en uit de beleidsbrief van minister De Batselier valt immers af te leiden dat het beleid van de Vlaamse regering op drie krachtlijnen zou zijn gestoeld. De eerste krachtlijn is de optimalisering van de drinkwatervoorziening met bijzondere aandacht voor het publiek karakter. Als tweede krachtlijn noemt hij de aandacht voor de verbruikers. Zij moeten steeds over voldoende drinkwater kunnen beschikken tegen een aanvaardbare prijs. De kwaliteit van dit drinkwater moet bovendien beantwoorden aan de wettelijk vastgestelde kwaliteitsnormen. De derde krachtlijn is het stimuleren van een rationeel waterverbruik, ingegeven door de wetenschap dat water een natuurlijke rijkdom is en geen onuitputtelijke hulpbron of grondstof.

In een nota van de Vlaamse regering van 18 maart 1992 worden zowel deze overheidsopdracht als de Vlaamse verankering door minister Kelchtermans en minister De Batselier uitdrukkelijk bevestigd. Tevens werd een overleg opgestart met alle betrokken partijen, waaronder de vier grote drinkwatermaatschappijen en de GIMV. Vóór 1 juli 1992 zou verslag worden uitgebracht van dit overleg bij de Vlaamse regering. Dit is niet gebeurd en de onderhandelingen zijn afgesprongen.

Minister De Batselier is blijkbaar nog steeds van mening dat de drinkwatervoorziening bij uitstek een Vlaamse overheidsaangelegenheid moet blijven, zonder enige inbreng van de privé-sector. Minister Kelchtermans neigt echter meer naar een soort tweede Aquafin-constructie, waarbij een nieuwe publiekrechtelijke maatschappij zou worden opgericht met onder meer participatie van de vier Vlaamse drinkwatermaatschappijen. In deze nieuwe vennootschap zou de GIMV 51 percent van de aandelen krijgen. Privé-kapitaal zou worden ingebracht door Electrabel, dat wordt gedomineerd door de GBL en de GM, wier hoofdaandeelhouders respectievelijk Frans-Canadees en Frans zijn. De bestaande waterbedrijven zouden in deze maatschappij worden ondergebracht.

Er bestaat echter duidelijk een tendens om inzake de drinkwaterproblematiek een aantal nieuwe, ditmaal gemengde, intercommunales op te richten. Zo werd begin dit jaar een nieuwe intercommunale opgericht, de Intercommunale Vereniging voor Watervoorziening. Zij kwam tot stand met participatie van de gemeenten Dendermonde, Buggenhout en de NV Aquinter, een dochtermaatschappij van de Franse onderneming Lyonnaise des Eaux.

Op 19 maart 1992 besliste minister Kelchtermans de oprichting van de IWOV niet goed te keuren, omdat de Vlaamse verankering ontbrak. Op 28 september 1992 veranderde de minister blijkbaar van mening en keurde hij de oprichting wel goed, met precies dezelfde statuten en zonder motivering van zijn besluit. De bestaande waterbedelingsorganisatie voor deze regio, de Tussengemeentelijke Maatschappij van Vlaanderen voor Waterbedeling (TMVW), ging begin deze maand bij de Raad van State tegen dit laatste besluit in beroep. De argumenten van de TMVW zijn dat zij door het verbreken van het bestaande contract met de gemeente Buggenhout een schade noteert van 25 miljoen frank en dat de minister zich schuldig maakt aan machtoverschrijding.

In dit kader is het belangrijk om te

weten dat er reeds een tweede intercommunale op stapel staat, namelijk de Intercommunale voor Watervoorziening in Vlaanderen (IMVW). De privé-vennoot is ditmaal Electrabel, waarover ik het daarnet had.

De statuten van deze intercommunale werden door de minister in eerste instantie niet goedgekeurd, maar een heroprichting wordt voorbereid. Verschillende gemeenten blijken trouwens de toetreding tot deze nieuwe intercommunale te hebben goedgekeurd.

Op 29 oktober nam minister De Batselier stelling in dit dossier door te verklaren dat hij niet akkoord gaat met het betrekken van Aquinter bij het Vlaamse drinkwater. Minister De Batselier heeft het in dit verband over groepen die agressief de sector proberen te veroveren. Hij herhaalt dat de participatie van buitenlandse ondernemingen lijnrecht ingaat tegen het principe van Vlaamse verankering. Ik zou in dit verband willen waarschuwen voor het verankeringsyndroom waar sommigen problemen mee beginnen te hebben. In een vrije markteconomie kan men buitenlandse initiatieven toch niet helemaal wegdenken.

In dit dossier is er niet alleen een verschil van mening tussen de ministers Kelchtermans en De Batselier. Minister-president Van den Brande deelt de mening van minister De Batselier en is verre van gelukkig met de stellingname van zijn partijgenoot Kelchtermans. In deze materie moet zeker een ecologisch-economisch debat worden gevoerd waarbij enerzijds de beperktheid van de grondstof water en anderzijds de burger die in zijn onmiddellijke omgeving resultaten wil inzake waterzuivering, centraal moeten staan.

Inzake de organisatie van zowel waterzuivering als drinkwatervoorziening kan men drie trappen onderscheiden. Ten eerste : de waterzuivering die in Vlaanderen wordt georganiseerd door de NV Aquafin, ten tweede : de drinkwaterproductie die gebeurt door de vier grote drinkwatermaatschappijen en ten derde : de drinkwaterdistributie die een taak is

Verwilghen

waar de gemeentelijke autonomie maximaal moet spelen. Een dergelijke complexe organisatie leidt tot een slechte coördinatie waardoor de burger een allegaartje van belastingen moet betalen zonder eigenlijk nog te weten waarvoor elke belasting bestemd is en waarbij de dienstverlening te wensen over laat.

Het is de taak van de Vlaamse regering ervoor te zorgen dat de burger zo weinig mogelijk betaalt voor de best mogelijke dienstverlening. Gezien de hydrologische kringloop zou het nuttig zijn de band te leggen tussen waterzuivering, drinkwaterproductie en drinkwaterdistributie zodat de burger-consument maar één keer betaalt voor waterverbruik en waterzuivering. Door een band te leggen tussen zuiveren en produceren kunnen we de bewustwording van de burger vergroten. Om dit doel te bereiken, is het echter nodig alle onderdelen in één organisatie samen te brengen. Deze organisatie moet een zuiver privaatrechtelijk karakter hebben en discussies over Vlaamse verankering en publiek karakter zijn hierbij niet relevant. Deze sector heeft nood aan privatisering en demopolisering .

De zuiveraar dient ook producent en distributeur te zijn. Vlaanderen kan hierbij naar buitenlands voorbeeld opgedeeld worden in diverse stroombekkens met per bekken één enkele maatschappij die voor alle aspecten via concessies van bijvoorbeeld tien jaar en een lastenboek, verantwoordelijk is. Deze verschillende maatschappijen kunnen dan, gezien de diversiteit van de materie, op hun beurt een beroep doen op andere privaatrechtelijke organisaties om via uitbestedingen en lastenboeken hun taak tot een goed einde te brengen. Minister De Batselier gaat trouwens met de oprichting van bekkencomités een eind in die richting.

Het spreekt vanzelf dat in die veronderstelling Aquafin moet worden omgevormd tot een echt privaatrechtelijk bedrijf. Dan zullen de bijdragen voor de watervoorziening en -zuive-

ring rechtstreeks door de betrokken maatschappijen worden geïnd. De prijzen zullen dan wel niet meer uniform zijn. Hierdoor zal prijsvergelijking mogelijk worden en zal de daadwerkelijke kost aan de burger duidelijk worden.

Heren ministers, wat is het officiële standpunt van de Vlaamse regering in verband met de toekomst van de waterdistributie in Vlaanderen ? Op welke manier wil de Vlaamse regering de zogenaamde Vlaamse verankering en het openbaar karakter van de drinkwatervoorziening ingevuld zien ? (**Applaus**)

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw V. Dua (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, zoals iedereen weet, is er sedert geruime tijd in Vlaanderen een machtsstrijd aan de gang met als inzet de controle op de waterdistributie.

Momenteel staan als concrete tegenstrevers tegenover elkaar Electrabel en de zusteronderneming Aquinter, enerzijds, en de TMVW, een van de grootste zuivere intercommunales op het vlak van waterwinning en waterbedeling, anderzijds.

Dat deze discussies en polemieken zo lang aanslepen, heeft te maken met de onduidelijke houding van de Vlaamse regering.

Het is toch een zeer merkwaardig fenomeen dat water, een gemeenschapsgoed bij uitstek, het voorwerp kan uitmaken van dergelijke verbeterstrijd.

De grote belangstelling vanuit de privé-sector bewijst in ieder geval dat de watervoorziening geëvolueerd is tot een zeer lucratieve sector. Inderdaad, er wordt nu gesproken over een jaarlijkse omzet van 11,5 miljard frank, over een tewerkstelling van vierduizend personen en over een jaarlijks investeringsniveau van 3,5 miljard frank.

Sedert enige tijd wordt door private groepen met meer dan gewone belangstelling uitgekeken naar deze

miljardensector. Reeds in 1988 werd de IMVB opgericht, waarin Aquinter participeert. Daarnaast werden vroeger diverse stedelijke regies voor waterdistributie individueel in concessie gegeven aan Electrabel. Dat is bijvoorbeeld het geval voor de stad Gent. In die zin kan worden gesteld dat de huidige privatiseringsdiscussie in de feiten al iets te laat komt.

Enkele jaren geleden echter kwam de grote demarche, waarbij gemeenten die verbonden waren door contracten met de TMVW werden aangezocht, eerst door Aquinter en later, toen bleek dat dit niet helemaal lukte omwille van de te Franse inslag, door Electrabel.

Een aantal gemeenten zagen deze overloop wel zitten, zodat momenteel twee nieuwe gemengde intercommunales ter discussie staan, enerzijds de Intercommunale Maatschappij voor Watervoorziening in Vlaanderen, samengesteld uit Electrabel en een dertiental gemeenten ; en anderzijds de Intercommunale Maatschappij voor de Waterbedeling in Oost-Vlaanderen, samengesteld uit Aquinter en de gemeenten Buggenhout en Dendermonde.

Tot voor kort werden de besluiten van de gemeenteraad tot toetreding tot deze gemengde intercommunales systematisch geschorst, waarbij de Vlaamse regering dit argumenteerde met het noodzakelijke behoud van het publiek karakter, de Vlaamse verankering in de watervoorziening en het vermijden van verdere versnippering.

Deze visie werd trouwens nogmaals bevestigd in de regeringsverklaring en via een uitdrukkelijk standpunt van de Vlaamse regering in maart van dit jaar.

In de voorbije weken heeft zich echter een kentering voorgedaan en werd door minister Kelchtermans aan de betrokken gemeenten het fiat gegeven om voor hun waterdistributie sloop te gaan met deze private maatschappijen. Op zich reeds een vrij eigenaardige ommezwaai die op het eerste gezicht niet kan worden verklaard door nieuwe elementen of aanpassingen in dit dossier.

Dua

Momenteel zitten wij dan ook in een vrij schimmige situatie waarbij het niet duidelijk is wat de Vlaamse regering eigenlijk wil. Het feit dat diverse leden van de regering tegengestelde standpunten via de pers bekend maken, maakt de verwarring alleen maar groter.

Omwille van de politieke duidelijkheid is het dan ook nuttig de discussie ten gronde te voeren en de achterliggende oorzaken en belangen in deze machtsstrijd bloot te leggen.

Een eerste vraag die kan worden gesteld is : Wat bezielt de gemeenten om nieuwe intercommunales op te richten met privé-partners ? Vanwaar deze nieuwe belangstelling ? Volgens mij bestaan hiervoor twee soorten verklaringen : aan de ene kant zijn er een aantal aanvaardbare kritieken op de huidige structuren, maar aan de andere kant spelen zeker ook een aantal minder mooie motieven een rol.

De bestaande intercommunales hebben zich inderdaad bezondigd aan een aantal klassieke fouten die we trouwens bij veel intercommunales terugvinden. Zo was de structuur bij de TMVW zeer gesloten en weinig democratisch ; de dienstverlening verliep niet vlekkeloos omwille van de versterkte structuur ; in de meeste intercommunales heerst er ook een typische sfeer van vriendjespolitiek en politieke benoemingen en bovendien werd de globale afbouw van de overheidssubsidiëring niet opgevangen door de bestaande intercommunales, waardoor de gemeenten zelf moesten instaan voor alle investeringen, hetgeen dus een bijkomende financiële last betekende.

De TMVW voelde de hete adem van de privé-sector in de nek en heeft onlangs dan ook een aantal statuutswijzigingen doorgevoerd. Het kwaad was echter reeds geschied, de vroegere malaise vormde een ideale voedingsbodem voor het vinden van overlopers.

Daarnaast is er ook de mentaliteit van bepaalde plaatselijke politici. Via

dikbetaalde bestuursmandaten – die trouwens kwistig worden rondgedeeld – in de nieuwe intercommunales, via investeringssteun en wellicht ook via dubieuze voordelen wist Electrabel een aantal plaatselijke mandatarissen te lokken die in de eerste plaats hun eigen voordeel voor ogen hadden en niet zozeer het algemeen belang.

Het lijkt dan ook nogal ongepast om te schermen met de gemeentelijke autonomie die kost wat kost moet bewaard blijven of moet worden beschermd. Agalev pleit voor gemeentelijke autonomie, maar dan op voorwaarde dat deze autonomie ten dienste staat van het algemeen belang. In dit dossier kan aan dat laatste toch wel sterk worden getwijfeld.

Het is de hoogste tijd dat de regering een duidelijk standpunt inneemt over de toekomstige organisatie van de watervoorziening. Dit moet gebaseerd zijn op een aantal gefundeerde en principiële uitgangspunten, iets wat tot nu toe te weinig aan bod is gekomen. In feite werd de laatste weken het verkeerde debat gevoerd.

Voor ons zijn drie principes in ieder geval essentieel. Ten eerste : water is een natuurlijke grondstof en iedereen heeft recht op water van een behoorlijke kwaliteit tegen een betaalbare prijs en dit zonder geografisch onderscheid. Ten tweede : water wordt schaars. Het beleid moet gericht zijn op een rationeel en zuinig waterverbruik. Ten derde : water is een gemeenschapsgoed. De gemeenschap moet volledige inspraak krijgen in wat er gebeurt met het water. Vanuit deze drie principes moeten de huidige situatie en de nieuwe evolutie worden geëvalueerd.

Vooraf is er het financiële aspect en de mogelijke gevolgen op de prijs van het drinkwater. Blijkbaar worden de gemeenten nu gelokt met kosten-baten-analyses, door de privé-partner opgemaakt, die vrij gunstig uitvallen voor de nieuwe gemengde intercommunales. De bedoelde privé-partners zijn blijkbaar bereid om met vrij gunstige voorwaarden over de brug te komen vermits zij in deze eerste fase enkel een vaste voet in de watersec-

tor wensen te krijgen. De vraag is natuurlijk wat er zal gebeuren van zodra zij een voldoende groot marktaandeel hebben veroverd. Hoe dan ook, ik denk dat we ons daarover geen enkele illusie moeten maken, voor deze groepen is de eerste doelstelling winst maken. Wat zal er in de toekomst gebeuren ? Op welke manier zal de prijsvorming in de hand worden gehouden ? Daarbij komt dat de schadeclaims van de TMVW niet gering zijn. De dertien gemeenten die in de gemengde intercommunale met Electrabel aansluiten, zullen een schade-eis van meer dan 780 miljoen frank voorgelegd krijgen. Dat is toch niet niets. Wanneer deze schade-eis volledig in de waterprijs wordt doorgerekend, zou dit een prijsverhoging van meer dan 19 frank per kubieke meter tot gevolg hebben. Het risico bestaat dus dat de huidige prijsverschillen tussen de gemeenten nog verder zullen toenemen. Vanuit onze basisprincipes is dat onaanvaardbaar. Wij menen dat de waterprijs zou moeten worden geüniformiseerd en dit op een voldoende laag niveau.

Het is toch volkomen onlogisch dat een andere prijs moet worden betaald naargelang van de gemeente waarin men woont. Daarvoor bestaat geen enkel logisch argument. Het beleid van de Vlaamse regering zou precies moeten gericht zijn op het streven naar één prijs voor alle consumenten en dan liefst, wat ons betreft, in de vorm van getrapte tarieven ten einde overmatig waterverbruik af te remmen.

Ook wat het spaarzaam waterverbruik betreft, denk ik dat de huidige evolutie geen enkele garantie inhoudt, integendeel. De privé-partner zal er geen enkel belang bij hebben het verbruik af te remmen, vermits daardoor de inkomsten zullen dalen. Als Gentenaar heb ik dat ervaren toen Electrabel EGW heeft overgenomen. Ik kan u verzekeren dat de houding van Electrabel ter zake deze stelling bevestigt.

Privatisering legt dus een ernstige hypotheek op een beleid dat gericht is op spaarzaam watergebruik. Hetzelfde geldt trouwens ook voor de waterkwaliteit. Op dat vlak bevinden wij

Dua

ons in een echte crisissituatie. Dat is hier een paar weken geleden nog uitgebreid aan bod gekomen. Vermits het hier gaat om aspecten van volksgezondheid moeten hiervoor maximale garanties worden verkregen.

De vraag is op welke manier een privé-partner voldoende onder druk kan worden gezet om aan dit aspect inderdaad prioriteit te geven. Ook de doorzichtigheid van de bestaande structuren en de inspraak van de bevolking in het waterbeleid zal helemaal niet verbeteren, integendeel. Het is algemeen bekend dat de werking van gemengde intercommunales zeer ondemocratisch is en dat er nagenoeg geen controle mogelijk is. Daarnaast zal het creëren van nieuwe structuren enkel tot gevolg hebben dat het kluwen van watermaatschappijen dat we nu kennen nog ingewikkelder wordt en dat er nog een verdere versnippering komt.

De voorgestelde herstructurering staat ook volledig haaks op het rationeel omgaan met nutsvoorzieningen. Als we kijken welke gemeenten zouden toetreden, dan zien we dat er geen enkel logisch geografisch verband bestaat tussen deze gemeenten. Ze werden als het ware lukraak uit het Vlaamse landschap geplukt onder het motto : we nemen wat we kunnen krijgen. Dit betekent onder meer dat parallelle leidingen zullen moeten worden aangelegd. Er moeten dus nieuwe kosten voor nieuwe investeringen worden gemaakt. Wij vrezen dan ook dat uiteindelijk, als deze operaties plaatsvinden in de eerste plaats de consument op alle terreinen het gelag zal betalen. Vandaar dat wij bij de regering aandringen om klaarheid te brengen in de huidige situatie en daarbij onvoorwaardelijk te kiezen voor de belangen van de consument. Op basis van onze uitgangspunten stellen wij dan ook voor eerst en vooral elk initiatief op te schorten dat ertoe leidt dat de huidige structuren van de watervoorziening nog complexer en ondoorzichtiger worden. Een tweede punt is de volledige herstructurering van deze sector waarbij maximale garanties worden ingebouwd dat op water, als

gemeenschapsgoed, geen winst wordt gemaakt en dat de waterkwaliteit en het spaarzaam verbruik van water prioritaire doelstellingen zijn.

Vervolgens moet worden gestreefd naar een uniforme – liefst getrapte – waterprijs voor iedereen.

Ten slotte moet een maximale inspraak van de bevolking worden verzekerd in de structuren die instaan voor watervoorziening.

De laatste doelstelling kan uiteraard enkel worden verwezenlijkt door het voeren van een discussie ten gronde over de werking en de openbaarheid van bestuur van intercommunales. Ook op dit terrein kan immers nog veel worden verbeterd.

Graag vernam ik van de verantwoordelijke ministers in hoeverre zij bereid zijn een dergelijke aanpak te verdedigen in de regering.

De voorzitter : De heer Verleyen heeft het woord.

De heer 1. Verleyen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, in de regeringsverklaring van de Vlaamse regering leest men ietwat geïsoleerd tussen de andere materie met betrekking tot het leefmilieu : "De nodige initiatieven zullen worden genomen om het publiek karakter en de Vlaamse verankering van de watervoorziening te vrijwaren".

Deze twee belangrijke opties werden door de meerderheid van de Raad goedgekeurd.

Dit standpunt werd op 18 maart 1992 herbevestigd door een eenparige beslissing van de Vlaamse regering, waarbij eveneens wordt verklaard dat de gemeenschapsministers van Leefmilieu en Huisvesting, enerzijds en van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden anderzijds, werden gemachtigd de nodige initiatieven te nemen ten einde beide krachtlijnen te concretiseren.

Een ander uitgangspunt is het zogenoemde algemeen belang, waarover door de voogdijraad moet worden gewaakt.

De beslissing van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden is niet conform met deze uitgangspunten. Ik bedoel de beslissing die werd genomen op 12 oktober 1992 en waarbij de oprichting van de Coöperatieve Vennootschap Intercommunale voor Watervoorziening in Oost-Vlaanderen, afgekort IWOV door de gemeenten Buggenhout en Dendermonde samen met de NV Aquinter, evenals de statuten van de betrokken intercommunale vereniging werden goedgekeurd. Deze statuten werden in een identieke vorm in maart nochtans afgewezen. Bij mijn weten werden hieraan ondertussen geen wijzigingen aangebracht. De vorige sprekers hebben dit trouwens bevestigd.

Graag vernam ik van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden waarom hij dit besluit heeft genomen. Dit besluit heeft mij verrast omdat de minister in zijn vorige functie in het eindverslag van het studiesyndicaat Watervoorziening van september 1990 een aantal krachtlijnen kon vinden die door zijn kabinet werden gebruikt om de stad Dendermonde te bewijzen dat haar IWOV-beslissing haaks stond op de inzichten van de minister.

De eerste conclusie van het eindverslag was dat er een betere coördinatie moest komen om voor de hand liggende redenen. Er waren destijds in Vlaanderen een twintigtal structuren terwijl in Wallonië het streefdoel om tot slechts één maatschappij te komen nagenoeg was bereikt. Blijkbaar evolueren wij nu in de tegengestelde richting door nog meer structuren in het leven te roepen.

De versnippering moet zoveel mogelijk worden tegengegaan. Kleine maatschappijen moeten worden geïntegreerd in een groter geheel.

Er moet worden gestreefd naar een volledige controle door de overheid. Op pagina 35 van het eindverslag lees ik : Verder wordt het opportuun geoordeeld dat de opdracht inzake waterdistributie volledig door de overheid blijft georganiseerd.

Verleyen

Ten slotte moet de sector van de watervoorziening volledig in Vlaanderen verankerd blijven. De vice-president van de Vlaamse regering onderstreept in zijn beleidsbrief trouwens nog eens het strategisch en vitaal karakter van drinkwater als basisbehoefte.

De huidige beslissing van de minister druist daar duidelijk tegenin. De IWOV wordt gedirigeerd vanuit de Suez-zetel in Parijs, zij het dan langs de Lyonnaise des Eaux en langs Aqinter om.

Er is dus geen Vlaamse verankering. Uit de statuten van de IWOV blijkt ook dat de privé-partner een feitelijk vetorecht heeft. De tweederde-éénderdeverhouding van de mandaten in de raad van bestuur is louter camouflage, die moet toelaten een aantal bestuursmandaten uit te delen en goodwill te wekken, maar heeft geen enkele meerwaarde voor de publieke sector vermits er een meerderheid van privé-bestuurders nodig is om een geldige beslissing te nemen.

Mijnheer de voorzitter, het algemeen belang lijkt mij evenmin gediend. Op financieel vlak hebben de herhaalde schorsingen van de IWOV-statuten door de voorganger van de minister aangetoond dat er meer uit te halen was dan wat er oorspronkelijk werd aangeboden. Juist daardoor is het duidelijk dat de privé-maatschappij niet de intentie heeft de goede Sint te spelen voor de gemeente. De bedoeling is om winst te realiseren en daarvoor worden de kosten verrekend in het watertarief aan de verbruiker.

Ook op ecologisch vlak wordt het algemeen belang niet gediend. Hoog waterverbruik zal de winst doen stijgen en er zal dus geen stimulans zijn om spaarzaam om te springen met drinkwater. De kwaliteitscontrole blijft overigens ten laste van TMVW, de producent, maar de uitbating van het net op het grondgebied van beide gemeenten wordt aan zijn beheer onttrokken. Hoe zal zo iets praktisch in zijn werk gaan ?

Op sociaal vlak kan het algemeen belang evenmin worden gediend. Drinkwater naar afgelegen woningen of dun bevolkte gebieden brengen, is wellicht niet rendabel voor wie winst wil maken.

Bovenal is er echter de maatschappelijke plicht dat eenieder over voldoende drinkwater van hoge kwaliteit moet kunnen beschikken aan een lage prijs. Water is voor de mens bijna even levensnoodzakelijk als lucht. Daarom vind ik het persoonlijk onverantwoord om die sector te privatiseren. Men moet dit niet afdoen als een achterhaalde ideologische reactie van socialistische signatuur, ook het ACW sprak zich in die zin uit in een Rerum Novarumboodschap en ook in CCOD-geschriften kan men dit terugvinden. Zopas vernam ik dat Agalev dezelfde mening is toegedaan.

Mijnheer de voorzitter, tot slot wil ik nog enkele concrete bezwaren formuleren.

TMWV heeft tegen de gemeenten Dendermonde en Buggenhout een vordering tot schadevergoeding ingediend van respectievelijk 150 en 25 miljoen frank. De schadevergoeding voor uittreding van de stad Dendermonde is door de rechtbank reeds principieel aanvaard ; de omvang van de vergoeding moet nog door specialisten worden bepaald.

Artikel 23 van de wet van 22 december 1986 op de intercommunales bepaalt dat zolang de schadevergoeding niet is betaald, de TMVW voor de uitbating moet blijven instaan.

Mijnheer de minister, ware het om al die redenen niet beter om niet te zwichten voor de druk van de Tractebel-lobby en een oplossing te zoeken in de zuivere overheidssector, zeker nu de herziening van de TMVW-statuten nieuwe mogelijkheden voor de gemeenten hebben gecreëerd ?

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer C. Lisabeth (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, waarde collega's, ik wil mij kort bij deze interpellaties aansluiten. Zonder de historiek van dit dossier

opnieuw op te halen – ik was vroeger reeds in' de gelegenheid om een aantal actuele vragen te stellen over de evolutie van dit dossier – wil ik toch mijn bezorgdheid over een drietal elementen uitdrukken.

Ten eerste : de principes die in het regeerakkoord zijn vooropgesteld en het gevolg dat eraan wordt gegeven.

Ten tweede : de mogelijke financiële consequenties voor de gemeenten die zich nu aansluiten bij de nieuw opgerichte gemengde intercommunale.

Ten derde : de mogelijke gevolgen van de evolutie van dit dossier voor de deelgemeenten die op dit ogenblik nog niet over drinkwatervoorziening via het leidingnet beschikken.

Ik wil even kort herinneren aan vier belangrijke besluitvormingsmomenten, zowel van de vroegere als van de huidige regering. Ik verwijs allereerst naar de conclusies van het studiesyndicaat van 1991 die door de toenmalige ministers van Leefmilieu en van Binnenlandse Aangelegenheden werden goedgekeurd en onderschreven. Er is, ten tweede : het regeerakkoord van begin dit jaar. Er is, ten derde, de nota van de Vlaamse regering van 19 maart 1992, die is ondertekend door de huidige ministers van Leefmilieu en van Binnenlandse Aangelegenheden. Er is, ten vierde : de beslissing tot niet-goedgekeuring door de minister van Binnenlandse Aangelegenheden van het besluit van een aantal gemeenten om over te gaan tot een nieuwe intercommunale.

Hieruit blijkt dat het standpunt, zowel in de vroegere als in de huidige regering, van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden nagenoeg gelijklopend is met dit van de minister van Leefmilieu.

Dit standpunt omvatte in feite drie principes. Ten eerste : geen verdere versnippering van de waterdistributiemaatschappijen, wat eveneens een belangrijke conclusie was van het studiesyndicaat. Ten tweede : de Vlaamse verankering teneinde het dienstverlenend karakter te bewaren. Ten derde : het openbaar karakter van de waterdistributie.

Lisabeth

Deze drie principes vormden de basis voor de niet-goedkeuring van gemeenteraadsbesluiten met betrekking tot het overgaan tot de oprichting van een nieuwe intercommunale. Ik doe voorlezing van de overwegingen van de minister van Binnenlandse Aangelegenheden met betrekking tot deze niet-goedkeuring : "Overwegende dat deze oprichting in de voorgestelde vorm en met de goedgekeurde statuten niet beantwoordt aan de krachtlijnen van het beleid dat de Vlaamse Executieve heeft vastgesteld in haar regeerakkoord op het vlak van de watervoorziening van 29 januari 1992, dat onvoldoende duidelijk blijkt in welke mate het publiek karakter en de Vlaamse verankering van de watervoorziening in Vlaanderen gevrijwaard wordt in de schoot van de nieuwe intercommunale vereniging. Overwegende dat in deze omstandigheden de oprichting van de coöperatieve vennootschap intercommunale maatschappij voor watervoorziening in Vlaanderen in de voorgestelde vorm het algemeen belang niet dient".

De statuten van de nieuwe gemengde intercommunale zijn in feite bijna niet gewijzigd ten opzichte van de vorige, en in ieder geval niet met betrekking tot de principes die worden aangehaald in het schorsingsbesluit. Ik had hierover dan ook graag enige nadere toelichting gekregen.

Ik kan begrip opbrengen voor het argument dat door de minister wordt gebruikt inzake de autonomie van de gemeenten. Ik meen echter dat het tevens de verantwoordelijkheid is van de minister om gemeenten in bescherming te nemen, vooral als men vaststelt dat de financiële consequenties van de overgang naar een nieuwe intercommunale helemaal niet duidelijk zijn.

In die zin moet men mijn uitspraak interpreteren als ik beweer dat een aantal gemeenten waarschijnlijk een kat in een zak hebben gekocht. In de desbetreffende gemeenteraadsbesluiten wordt verwezen naar een vergelijkende studie tussen de voorwaarden aangeboden door de gemengde res-

pectievelijk de bestaande zuivere intercommunale. Verschillende gemeenteraden hebben die prijsvergelijking echter nooit gekregen. Daarom vrees ik voor de financiële consequenties in verband met de waterprijs niet alleen voor de gemeenten, maar ook voor de gebruiker.

Bovendien zijn schadeclaims mogelijk indien gemeenten de bestaande intercommunale verlaten. Het is dan ook begrijpelijk dat TMVW bij de Raad van State een procedure heeft ingezet.

Ik vraag ook uw aandacht voor de mogelijke gevolgen van de overgang naar de nieuwe intercommunale voor de deelgemeenten die nog niet over drinkwater beschikken. Ik zal enkele namen noemen die u wellicht niet bekend in de oren zullen klinken : de deelgemeenten Wontergem, Grammene, Gottem, Bachte- en Sint-Martens-Leerne, Meigem, Vosselaere, Poesele met een 10 000 à 15 000 inwoners beschikken nog steeds niet over waterleiding.

Het vroegere beleid waarbij subsidies werden afgeschaft waardoor beslissingen van gemeenteraden niet konden worden uitgevoerd en het huidige beleid waardoor beslissingen lange tijd uitbleven hebben tot gevolg dat de aanleg van drinkwaterleidingen in die deelgemeenten steeds verder uitgesteld wordt.

Mijnheer de minister van Leefmilieu, wij vragen uw aandacht voor deze problematiek omdat het hier gaat om landelijke gemeenten die over geen enkel drinkbaar water beschikken en omdat precies daar de mestproblematiek groot is. Die leidt ertoe dat er geen drinkbaar putwater is. Wij vragen dan ook dat u zeer stringent optreedt ten aanzien van eventuele nieuwe vergunningsaanvragen voor de bio-industrie en andere grootschalige veeteeltbedrijven. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Tant heeft het woord.

De heer P. Tant (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik kan zoals de andere sprekers niet anders dan verwijzen naar de regeringsverkla-

ring van de Vlaamse regering waarin duidelijk de Vlaamse verankering van de drinkwaterproblematiek staat vermeld en het openbaar karakter van de instanties die met de drinkwatervoorziening zijn gelast.

Dit standpunt van de Vlaamse regering werd in de loop van de voorbije jaren dikwijls herhaald maar onvoldoende verduidelijkt. Een groot deel van de vragen die hier werden gesteld zijn het gevolg van het feit dat er momenteel geen precieze omschrijving bestaat noch van wat men bedoelt met openbaar karakter, noch van de concrete betekenis van de Vlaams verankering. Daarover wil ik enkele vragen richten tot dé minister van Leefmilieu.

Mijnheer de minister, wat dient precies te worden verstaan onder dat openbaar karakter ? Een groot deel van de watervoorzieningen gebeurt via de intercommunales. Is het aanvaardbaar dat de intercommunales ook een gemengd karakter zouden hebben of dienen zij zuivere intercommunales te blijven zoals zij momenteel zijn ? Wanneer men van oordeel is dat de overheid een doorslaggevende stem moet hebben dan zou zulks kunnen betekenen dat alleen zuivere intercommunales kunnen worden aanvaard. Wij zouden dan voor een dilemma kunnen worden geplaatst gezien de wet op de intercommunales, gekoppeld aan het begrip van de gemeentelijke autonomie waardoor de gemeenten tot op een bepaalde hoogte zelf kunnen kiezen met wie zij willen samenwerken.

Ik meen dat dit probleem in de eerste plaats binnen de regering moet worden getrancheerd.

Mijnheer de minister, ook gemengde intercommunales hebben een openbaar karakter ; ook zij worden als publieke rechtspersonen beschouwd. Dit werd ons trouwens in het verleden in de cursus administratief recht voldoende onderwezen. Wij kunnen zonder meer stellen dat het openbaar karakter ook in de gemengde intercommunales kan worden gevrijwaard, te meer omdat in de wet betreffende de intercommunales wordt bepaald dat de meerderheid van de

Tant

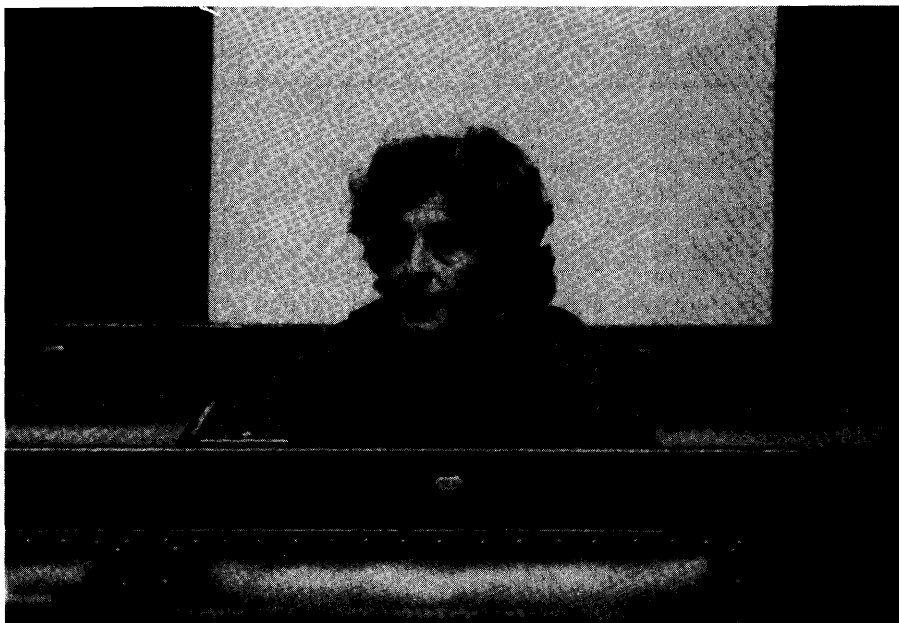
mandaten in de bestuursorganen door vertegenwoordigers van de openbare sector moet worden uitgeoefend.

Ten tweede, iedereen begrijpt wat in algemene termen met het begrip Vlaamse verankering wordt bedoeld. Welke criteria zullen echter worden gehanteerd als bij voorbeeld het principe wordt aangenomen dat het in de gemengde intercommunales tot participaties komt? Welke criteria zullen worden gehanteerd om sommige participanten toe te laten en andere te weigeren? Dit is een zeer groot probleem omdat uit het visitekaartje van een onderneming niet zonder meer kan worden afgeleid of deze onderneming al dan niet een Belgisch of een Vlaams karakter heeft.

Ten derde, mijnheer de minister, een van de naar mijn gevoelen terechte beleidslijnen waarvoor de Vlaamse regering heeft geopteerd, was het voorkomen van versnippering. Ik sluit mij dan ook aan bij de collega's die moeilijk kunnen aanvaarden dat, naargelang de gemeente, voor het drinkwater verschillende prijzen moeten worden betaald. Dit principe kan ook een economische vervalsing tot gevolg hebben omdat in de ene regio tegen de andere de aankoopsprijs van een van de produktiefactoren verschilt. Wij moeten dan ook proberen tot een eenheid te komen. Mijnheer de minister, het is voor mij bijzonder pijnlijk omdat ik als vertegenwoordiger van mijn gemeente in de intercommunale TMVW van oudsher dicht bij deze problematiek ben betrokken. Tot mijn spijt moet ik echter vaststellen dat in de loop van de laatste maanden de versnippering helaas eerder is toegenomen.

Collega's, ik meen dat wij ongelijk hebben wanneer wij prioriteit geven aan mogelijke ideologische verschillen. Wij moeten er in de eerste plaats voor zorgen dat aan de Vlamingen kwalitatief behoorlijk water wordt geleverd aan de laagst mogelijke prijs.

Mijnheer de minister, u heeft bij de

Mevrouw V. Dua (Agalev) nam uitvoerig deel aan het debat over de waterdistributie en -voorziening naar aanleiding van de interpellaties hierover, gericht tot de bevoegde ministers N. De Batselier (SP) en T. Kelchtermans (CVP)

inwerkingstelling van een nieuw waterspaarbekken van de AWW voor een betere samenwerking tussen de drinkwatermaatschappijen gepleit. Ik vraag mij af of dit niet de weg is via dewelke deze discussie kan worden gevoerd. Het zou voor de gemeenten zeer belangrijk zijn indien de diverse dienstverlenende intercommunales zouden samenwerken. Ik meen dat de gemeenten die TMVW hebben verlaten, momenteel in een niet zo comfortabele positie zijn verzeild. De nieuwe intercommunale beschikt namelijk noch over de know-how, noch over de nodige mensen en dus ook niet over de middelen om de doelstelling waartoe zij zich heeft geëngageerd te realiseren. Dit probleem kan gedeeltelijk worden opgelost door intercommunales, van welke aard ook en met welke dienst zij ook zijn belast, ertoe aan te zetten met elkaar samen te werken in de eerste plaats op het vlak van de synergiën. Meer bepaald met betrekking tot TMVW ben ik ervan overtuigd dat, wanneer er een samenwerking zou ontstaan tussen energie-intercommunales enerzijds en TMVW anderzijds, dit tot gevolg kan hebben dat sommige

gemeenten op het ultieme moment naar de vroegere schaapstal zouden terugkeren.

Mijnheer de minister, vooreerst de verschillende partijen in een versterkte concurrentiële positie tegenover elkaar staan, stel ik voor dringend de dialoog aan te gaan.

In een eerste fase zal het voor sommige maatschappijen misschien niet moeilijk zijn aan goedkopere prijzen te werken omdat precies dezelfde financiële groepen in diverse intercommunales actief zijn. Het is dan ook geen onoverkomelijk probleem om sommige kosten van de ene naar de andere maatschappij te verschuiven, zonder dat wij daarop een duidelijk zicht hebben.

Los van elke ideologische benadering meen ik dat het de hoogste tijd is met de verschillende partijen rond de tafel te gaan zitten en de eindeloze discussies te stoppen waarmee de mensen in feite niet zijn gebaat.

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, uit voorgaande discussie blijkt duidelijk dat wat de bevoegdheid betreft, hier twee zaken worden vermengd. Inderdaad, een aantal sprekers maakt geen onderscheid tussen waterdistributie en waterproductie. Voor alle duidelijkheid wens ik erop te wijzen dat de waterdistributie behoort tot de bevoegdheid van de gemeenten, en dus valt onder de voogdij van minister Kelchtermans.

Wat meer bepaald het drinkwater betreft, is mijn uitgangspunt dat drinkwater een onvervangbaar basisproduct is voor het individueel welzijn van iedere consument. Vanuit dit standpunt is drinkwater dan ook van strategisch en vitaal belang.

In het Vlaamse regeerakkoord werd expliciet vermeld dat de nodige initiatieven zouden worden genomen om het publieke karakter en de Vlaamse verankering van de watervoorziening te vrijwaren.

Dit is dus het officiële standpunt van de Vlaamse regering.

Verscheidene sprekers wezen er reeds op dat de beslissing van 18 maart 1992 de eerste aanzet was om dat te realiseren. Op basis hiervan startte het overleg met de verschillende betrokken partijen uit de drinkwatersector. Uit dit overleg moet een raamakkoord voortvloeien over ieders verantwoordelijkheden terzake. De heer Verwilghen heeft gezegd dat dit overleg is afgesprongen. Dit is niet zo. Het overleg wordt heden nog voortgezet. Ik voer nog steeds het gesprek met de verschillende deelnemers. De concretisering krijgt stilaan vaste vorm. Ik ga ervan uit dat de overheid in al haar geledingen de taak heeft een veilige en bedrijfszekere watervoorziening uit te bouwen. Daarbij moet de meest efficiënte dienstverlening aan de consument centraal staan. In hoeverre is dan titel 11 van het decreet van 16-24 augustus 1790 dat de drinkwatervoorziening bij de autonome gemeentelijke bevoegdheden plaatst, hieraan conform ?

Alle drinkwatervoorzieningsbedrij-

ven van Vlaanderen vervullen volgens mij een taak van algemeen belang. Het ter beschikking stellen aan de verbruikers van voldoende drinkwater tegen een aanvaardbare prijs en in overeenstemming met de wettelijk aanvaarde kwaliteitsnormen, moet de bedoeling zijn van iedereen in deze sector. Die aanvaardbare prijs verschilt uiteraard voor kleine dan wel grote verbruikers.

Het publieke karakter van de sector is essentieel vanuit kwalitatief en ecologisch oogpunt. In de toekomst zullen steeds meer en strengere kwalitatieve eisen aan de sector worden gesteld. Hieraan zijn ernstige financiële repercussies verbonden. Dit moet ook de houding ten opzichte van nieuwe instellingen beïnvloeden.

De strijd tegen verdroging en het inzetten van nieuwe, kapitaalintensieve productie- en distributiemiddelen worden alleen maar mogelijk binnen een georganiseerde, technisch ervaren en financieel sterke sector. Een bundeling van krachten en know-how zijn noodzakelijk voor de beveiliging van de maatschappelijk-strategische sector van het drinkwater.

Net als de vorige regering, heeft ook de huidige daaruit afgeleid dat versnippering niet mag. Wij moeten dat vermijden. Versnippering is ook tegenstrijdig met onze optie om de prijzen over heel Vlaanderen zo uniform mogelijk te houden.

Met respect voor de gemeentelijke autonomie en voor het eigen karakter van de drinkwatervoorzieningsbedrijven, heb ik een duidelijke boodschap gebracht bij de opening van het spaarbekken van de Antwerpse Waterwerken (AWW). Ik heb mijn beperkte bevoegdheid in deze sector vooropgesteld. Als politici mogen wij immers niet doen alsof wij voor alles bevoegd zijn : wij mogen ook de beperkingen van onze bevoegdheden aantonen. Ik heb toen voorgesteld – en alle betrokkenen uit de sector waren daar samen – om samen verantwoordelijkheid op te nemen, wars van lokale en persoonlijke belangen. Hoewel een analyse van dit laatste in deze sector bijzonder interessant zou zijn, ga ik daar niet verder op in.

Het garanderen van een optimale drinkwatervoorziening op lange termijn voor elke Vlaamse burger moet het streefdoel zijn van de bevoegde beleidsmensen op alle niveaus. Ik heb bijgevolg de beheerders van de watermaatschappijen aangemaand om een constructieve houding aan te nemen en binnen de kortste tijd de nodige beslissingen te nemen, want anders – zo heb ik gezegd – maken zij misschien de weg vrij voor een privatisering de facto.

Mijnheer Verwilghen, ik pleit dus tegen het privatiseringssyndroom. Toch heeft Adam Smith het blijkbaar tijdens het voorbije weekend opnieuw gehaald, wat mij toch nogal negentiende-eeuws lijkt. Niet vanuit ideologisch standpunt blijf ik voorstander van het 'behoud van het publieke karakter van deze sector. Ik kan immers voldoende ecologische, maatschappelijke en economische argumenten opsommen om deze tak niet in handen te geven van de privé-sector.

Privatisering van deze sector is enkel ingegeven door winstbejag ten nadele van de consument. Kwaliteits- en prijsbewaking, beleidsinspraak en tegemoetkoming aan de essentiële behoeften inzake watervoorziening kunnen enkel worden gegarandeerd indien het openbaar karakter van deze sector verzekerd is. Ik heb dus terecht geopteerd voor de versteviging van het openbaar aandeel tegen het beheer door privé-ondernemingen.

Dat buitenlandse groepen op een agressieve wijze trachten de Vlaamse watervoorzieningssector te beïnvloeden – of zij dat nu al dan niet doen via joint ventures –, staat lijnrecht op de door ons verdedigde beginselen. Vergeten wij echter niet dat voor de waterdistributie de gemeenten bevoegd zijn en zij moeten oordelen of zij al dan niet in de privé-boot stappen. In ieder geval is er een discussie over de vraag hoe en met welk percentage bijvoorbeeld La Lyonnaise des Eaux of de Compagnie Générale des Eaux bij de Belgische of Vlaamse watervoorzieningssector kunnen zijn betrokken.

De Batselier

Het door de heer Verwilghen naar voren gebrachte alternatief inzake de band tussen waterzuivering en watervoorziening begrijp ik niet goed. Mijn voorganger was er reeds mee begonnen — ik heb zijn beleid voortgezet — de waterbelasting volgens de hoeveelheid gebruikt water te berekenen. Of men de beide factoren optelt dan wel afzonderlijk neemt, lijkt mij eigenlijk geen alternatief.

Wanneer hij een pleidooi houdt voor de demonopolisering van de sector, dan moet ik er toch aan herinneren dat de vrije concurrentie tussen de bedrijven, of het nu om de Compagnie Générale des Eaux, dan wel om Tractebel of Electrabel gaat, niet echt speelt. Men zou dus enkel een monopolie vervangen door een ander. De heer Tant heeft dit overigens geïllustreerd aan de hand van wat er zich in de energiesector heeft voorgedaan. Wij zullen daaruit onze lessen moeten trekken voor de komende gebeurtenissen in de watervoorzienings- en waterproductiesector.

Als minister van Leefmilieu neem ik mijn verantwoordelijkheid op.

Water is een belangrijk ecologisch goed, maar door de marktsituatie is het ook een belangrijk economisch goed geworden. Wat zal primeren ?

De beleidsintenties en opties inzake water zijn duidelijk : iedereen heeft recht op water, het moet rationeel gebruikt worden, het is een gemeenschapszaak en het moet aan een aanvaardbare prijs en aan voldoende hoge kwaliteitsnormen ter beschikking gesteld worden.

De beleidsopties die mevrouw Dua naar voren heeft gebracht wil ik doorvoeren, zij staan immers in mijn beleidsbrief en het regeerakkoord.

Inzake het distributietarief is het echter heel wat moeilijker. Het zijn immers de individuele maatschappijen die een voorstel doen voor het tarief, zij leggen het voor aan de minister van Economische Zaken. Het tarief wordt dus bepaald op het kabinet van Economische Zaken. Noch de Vlaamse regering, noch de minister

van Leefmilieu hebben iets te maken met de tariefbepaling.

Wij zouden kunnen suggereren om, in het kader van de staatshervorming, amendementen in te dienen om de prijs samen met de gewesten te bepalen.

Nu is het echter niet zo. Er zou in Vlaanderen een algemene prijs moeten zijn voor het levensnoodzakelijk produkt dat drinkwater is. In plaats van meer en meer verschillende tarieven, moet er een uniform tarief komen. Ik ben het eens met de heer Tant dat dit door sommigen zelfs wordt gebruikt als een element van economische deconcurrentie.

Het is dus onjuist hier te pleiten voor verschillende tarieven.

Ik sluit aan bij hetgeen u hebt gezegd over de kwalitatieve aspecten van het drinkwater, mevrouw Dua. Zij worden geregeld door het besluit van 15 maart 1989. De kostprijs voor het verzekeren van de kwaliteit van drinkwater zal steeds verhogen. Ik leg nu aan sommige van deze bedrijven verplichtingen op die duidelijk deficitair zijn. Eén investering voor de marginale verbetering van de waterkwaliteit kost miljarden. Ik vraag mij af of wij dit in de toekomst nog zullen kunnen opleggen wanneer het in privé-handen is. Er zal dan wellicht, door de verwevenheid van bepaalde personen, een lobby ontstaan.

De naleving van deze normen, waarbij voor mij de gezondheid van de verbruiker centraal staat, is het element waarop ik mijn positie bepaal over het publiek karakter en over het niet-versnipperen van deze aangelegenheid.

Ik neem dus geen deel aan een louter ideologisch debat, maar wel aan een debat hoe de burger, de bevolking, de gemeenschap een vitaal element als water op de beste manier kan verkrijgen. Water moet in de toekomst een essentiële taak van de moderne overheid zijn. Ook al blijft het waterbeleid in handen van de overheid, transparantie zal meer dan ooit noodzakelijk zijn.

Het privatiseren — kijk naar de ener-

giesector — is geen blijk van transparant-zijn. Daarvan is het voorbeeld geleverd.

Op de vragen over het voogdijbeleid, waarover de heren Lisabeth en Verleyen hebben gesproken, zal minister Kelchtermans antwoorden.

De heer Tant heeft nog enkele vragen gesteld over enkele precieze invullingen. Hij sprak over, enerzijds, de gemeentelijke autonomie en, anderzijds, het algemeen belang. Uiteraard is dat een moeilijke evenwichtsoefening. Het betreffende decreet legt de bevoegdheid bij de gemeenten, maar een voogdijoverheid kan er mee over oordelen. Algemeen belang wordt vertaald naar de beleids-opties van deze Raad, die oordeelt over het algemeen belang, en naar het beleid van de Vlaamse regering ter zake. Het Vlaams regeerakkoord omvat over deze materie drie elementen : Vlaamse verankering, publiek karakter en geen versnippering. Wat het publiek karakter betreft is juridisch gezien een gemengde intercommunale een publiekrechtelijke instelling. Professor Mast, de meest eminente jurist inzake administratief recht, zegt inderdaad dat dit een publiekrechtelijke instelling is. Als in het regeerakkoord melding wordt gemaakt van het publiek karakter, dan rijst de vraag of dit louter een juridische term is of ook een beleidsmatige term, wat betekent dat in dergelijke instelling er geen vetorecht vanuit de particuliere sector mag zijn, omdat anders het openbare karakter teniet wordt gedaan.

Inzake de waterproductie ben ik op dit ogenblik nog niet aan het einde van mijn onderhandelingen. Ik zal proberen de vier grote maatschappijen te doen samenwerken, zodat de openbare sector er als het ware versterkt uitkomt. Ik weet dat ik alleen op de intentie tot medewerking van deze sector kan rekenen. Ik heb geen mogelijkheid hen samenwerking op te leggen. Ik kan wel hopen dat voor een aantal personen met gezond verstand in de toekomst water belangrijk genoeg is om in het belang van de burgers een aantal eisen op te leggen, zodat in een publiek kader en weinig versnipperd, de realisatie tot stand kan komen.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, vanuit mijn functie van Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, wens ik enkel in te gaan op die elementen van het dossier die tot mijn bevoegdheid behoren, in casu de uitoefening van het administratief toezicht op de besluiten die de gemeenten en de intercommunale verenigingen ter zake hebben getroffen. Ik zal mij onthouden inzake de inhoudelijke aspecten, vermits minister De Batselier ter zake reeds uitvoerig op de gestelde vragen heeft geantwoord.

Wat de gemeentelijke autonomie betreft, zijn gemeenten en intercommunale verenigingen gedecentraliseerde besturen die binnen hun gebiedsomschrijving principieel volledig autonoom kunnen optreden. Krachtens de decretale bepalingen zijn hun bestuurshandelingen enkel onderworpen aan het administratief toezicht, wat in concreto betekent dat hun besluiten worden getoetst aan de wet en het algemeen belang. Ik verwijs hiervoor naar het regeerakkoord waarin de waarde van de autonomie van de gedecentraliseerde besturen, uiteraard binnen de grenzen van de wettelijkheid, uitdrukkelijk is bevestigd.

Inzake de toepassing van die beginselen op het concrete dossier van de waterdistributie sta ik vanzelfsprekend achter het regeerakkoord waarin is bepaald dat de nodige initiatieven zullen worden genomen om het publiek karakter en de Vlaamse verankering van de watervoorziening te vrijwaren. De beslissingen die ik heb genomen in dit dossier zijn volgens mij niet strijdig met het regeerakkoord. Ik verwijs daarvoor trouwens naar de principiële stellingname waarover ook minister De Batselier het had. Ik meen trouwens dat daarover geen meningsverschillen zijn, wat sommigen ook zouden willen suggereren. Op 18 maart 1992 heeft de Vlaamse regering met betrekking tot de drinkwatervoorziening in Vlaanderen beslist een overleg op te starten met alle betrokkenen, name-

lijk de drinkwatermaatschappijen, de gemeenten, de geïnteresseerde privé-ondernemingen, de gewestelijke ontwikkelings- en investeringsmaatschappijen in Vlaanderen, met de bedoeling voor 1 juli 1992 een gezamenlijk nieuw standpunt te realiseren. Daarna zouden de gemeenten opnieuw initiatiefrecht hebben in de betrokken dossiers die voorheen niet werden goedgekeurd. Ik verneem vandaag dat minister De Batselier met dit overleg trouwens nog bezig is. Hij heeft de Vlaamse regering mondeling meegedeeld dat hij op 1 juli 1992 geen resultaat heeft bekomen overeenkomstig zijn verwachtingen, zodat de afspraak die op 18 maart 1992 werd gemaakt van kracht wordt.

Wij hebben vervolgens de verschillende gemeenten de beslissingen zien nemen. Ten eerste, omdat alle partijen voor 1 juli 1992 rond de tafel hadden gezeten en geen resultaat hadden bereikt, mochten de gemeenten gebruik maken van hun initiatiefrecht. Zij hebben opnieuw dezelfde beslissingen herhaald. Wij hebben de gemeenten ter zake nooit opgelegd welke beslissingen zij moesten nemen. Daardoor zouden wij vanzelfsprekend onze bevoegdheden hebben overschreden. De gemeenten beslissen en wij beoordelen. Ik heb gemeend, aangezien de datum van 1 juli 1992 was verstreken, dat de gemeenten, in het kader van hun autonomie, zelf kunnen oordelen welke besluiten zij wens te nemen. Ik heb trouwens altijd verklaard dat ik bij het administratief toezicht rekening zou houden met de wet en met eventuele besluiten van de regering.

Ik heb hierbij toch een kleine randbedenking. Ik verwijs hierbij naar de gesprekken die wij hierover in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken hebben gevoerd. Wij stellen vast dat in de Vlaamse Raad, en zeker in de commissie, herhaaldelijk standpunten worden ingenomen ten voordele van de gemeentelijke autonomie, die volgens sommigen zelfs nog niet ruim genoeg is. Er wordt wel eens gepleit voor de volledige opheffing van de toetsing van het algemeen belang. Ik

heb de indruk dat het vaak goed oogt dit te zeggen, maar dat, wanneer het gaat om het waarmaken op het terrein, er een grote aarzeling is om de gemeentelijke autonomie voor vol te aanzien.

Dan nog iets over de toepassing van het regeerakkoord. Ik wens hierover alle misverstanden te voorkomen. Ik heb nooit gezegd voorstander te zijn van een privatisering van de drinkwatervoorziening. Dat hoort trouwens niet tot mijn bevoegdheid. Ik herhaal dat ik dit ook niet heb gezegd tijdens mijn vorig ministerambt. Ik heb dit standpunt in de Vlaamse regering nooit verdedigd. Ik wens mij, na 1 juli 1992, niet langer te verzetten tegen besluiten die de gemeenten, in het kader van hun autonomie, wens te nemen in aangelegenheden waarin hun geen enkele wettelijke verbodsbepaling is opgelegd.

Overigens, en dat is hier naar aanleiding van een aantal gestelde vragen ook duidelijk gebleken, stel ik vast dat er nogal wat verwarring bestaat over de begrippen Vlaamse verankering en publiek karakter. Hoe moet dit worden ingevuld? Is dit een meerderheid in de raad van bestuur, of van het kapitaal of is dat een blokkeringsminderheid. Ik voeg hier een persoonlijke bedenking aan toe. Ik geef toe dat er met deze nieuwe intercommunales, zeker op het vlak van de distributie – de produktie komt hier niet ter sprake – een bijkomende versnippering kan optreden. Wanneer het gaat over ongeveer vijftien gemeenten, krijgt dit toch enigszins een andere dimensie. Er zijn in Vlaanderen nog tientallen kleine gemeentelijke regies die veel meer oorzaak zijn van versnippering en waar coördinatie sterk moet worden aangemoedigd. Ik heb dit initiatief reeds genomen toen ik minister van Leefmilieu was. De oprichting van een studiesyndicaat had dat voor ogen. Minister De Batselier heeft de conclusies van deze studie trouwens overgenomen en werkt daaraan voort.

Ik denk dat door de beslissingen die zijn genomen de Vlaamse verankering niet op de helling zal komen. Als sommigen daar anders over denken

Kelchtermans

wijs ik hen op de bevoegdheid die de mijne is, namelijk binnenlandse aangelegenheden. Ik dien mij bijgevolg te schikken naar de bestaande wetgeving op de intercommunales. De heer Tant heeft hiernaar reeds verwezen.

Krachtens de wet van 22 december 1986 op de intercommunale verenigingen zijn de intercommunales publiekrechtelijke rechtspersonen waarvan naast de gemeenten ook andere publiek- of privaatrechtelijke personen deel kunnen uitmaken.

Ik citeer enkele artikelen. Artikel 11 stelt : Welke ook de verhoudingen zijn van de inbreng van de verschillende partijen in de samenstelling van het maatschappelijk kapitaal, de gemeenten beschikken steeds over de meerderheid van de stemmen en over het voorzitterschap in de verschillende bestuurs- en controle-organen van de intercommunales. Artikel 12 stelt : De gemeenten moeten in alle organen van de intercommunale vertegenwoordigd zijn door mandatarissen. Artikel 17 : De beslissingen van de algemene vergadering van de raad van bestuur en van het college van commissarissen zijn slechts geldig indien zij behalve de meerderheid van de uitgebrachte stemmen ook de meerderheid van de stemmen van de in die organen aanwezige of vertegenwoordigde gemeenteraadsleden hebben verkregen.

Tot slot zijn alle besluiten van de organen van de intercommunale verenigingen onderworpen aan het toezicht van de Vlaamse regering, in hoofde van de minister die de binnenlandse aangelegenheden onder zijn bevoegdheid heeft. De overheid, in al zijn geledingen, moet de distributie van het drinkwater kunnen blijven controleren en beheersen. Ik onderschrijf eveneens het principe dat water een goed van openbaar nut is. Dit blijft zo en deze beslissingen brengen dit principe niet in het gedrang. Dit sluit echter niet uit, en ik verwijs nogmaals naar de wetgeving op de intercommunales, dat de privé-sector hierbij kan worden betrokken. De waterdistributie is een opdracht van onder meer de gemeente en het

is de gemeenteraad, en dat is voor mij het meest essentiële, die beslist in welke vorm deze opdracht best wordt uitgevoerd.

Hierbij moet uiteraard rekening worden gehouden met de beleidsvisie en met hetgeen daaromtrent werd afgesproken binnen de Vlaamse regering.

De suggestie van collega Tant en anderen, als zou overleg moeten worden gestimuleerd om een betere coördinatie te bereiken, is zeker waardevol. Ik steun deze suggestie en ben bereid daartoe bij te dragen in de mate dat mijn bevoegdheid inzake binnenlandse aangelegenheden mij zulks mogelijk maakt. Trouwens, de heer De Batselier weet dat en bovendien was dat ook zo afgesproken binnen de Vlaamse regering.

De voorzitter : De heer Verwilghen heeft het woord.

De heer M. Verwilghen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, waarde collega's, mijn reuk zal kort zijn.

Volgens mij kunnen wij het eens zijn met hetgeen werd vooropgesteld omtrent de gemeentelijke autonomie. Aan de vice-voorzitter van de Vlaamse regering wens ik te zeggen dat het doel dat wij voor ogen hebben, met name ervoor zorgen dat de consument kwaliteit krijgt tegen een aanvaardbare prijs en op een goede dienstverlening kan rekenen, eigenlijk hetzelfde uitgangspunt heeft. Het enige waarin wij van mening blijven verschillen, is of zulks privaatrechtelijk of publiekrechtelijk zal gebeuren. Dat is het grote discussiepunt. Hierbij vraag ik mij trouwens nog steeds af waarom privaat opgehaald, gedistribueerd of gezuiverd water van minder goede kwaliteit zou zijn. Daarop krijg ik immers geen effectief antwoord. Ik stel enkel vast dat men enerzijds zegt dat er problemen zijn omtrent de waterkwaliteit. Welnu, indien de kwaliteit van het water niet beantwoordt aan de wettelijk omschreven normen, dan bestaan er voldoende middelen om de concessie die werd verleend aan de particuliere houder, in te trekken. Ook het feit dat er winsten zouden worden

gerealiseerd, werd aangehaald. Volgens mij is dat echter geen reden om een privaatrechtelijke structuur tegen te werken. Er kunnen immers ook dividenden worden uitgekeerd, zodanig dat de publieke sector – de intercommunales of de gemeenten – hoe dan ook een opbrengst ontvangen van hun investeringen. Er wordt ook gezegd dat het gaat om een ideologisch debat. Indien men met ideologisch bedoelt dat een weg moet worden gekozen tussen publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen voor de exploitatie, dan moet ik u mededelen dat in dit dossier ook andere elementen worden aangevend die duidelijk de ideologische weg opgaan en waarbij men pleit dit aspect ervan los te koppelen, bijvoorbeeld wanneer wordt gesproken over verankering. Het verankeringsdebat in Vlaanderen berust volgens mij op een verkeerde definitie en wordt dus ook fout gevoerd. Inderdaad, het komt er niet op aan te weten wie bezit, maar wel wie beslist. Soms zijn dat weliswaar dezelfde instanties. Ik stel echter vast dat zelfs in buitenlandse groeperingen die in België werkzaam zijn, Vlaamse managers beslissen en dus de macht in handen hebben. Indien wij over verankering spreken, zullen wij precies dit soort verankering voor ogen moeten houden.

Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, in die zin zal ik een motie van aanbeveling indienen omtrent de interpellatie die ik vandaag hield.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw V. Dua (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, ik zal bondig repliceren, eerst en vooral aangaande bepaalde uitspraken van de heer Tant.

De heer Tant lanceerde de discussie over het openbaar karakter van de intercommunales. Indien wij spreken over openbaar karakter, denken wij in de eerste plaats aan de vraag of de gemeenschap kan worden betrokken bij de besluitvorming, of zij medebepalend kan zijn. Volgens mij blijkt duidelijk dat, zeker de gemengde in-

Dua

tercommunales, op dit vlak een zwaar deficit vertonen. Inderdaad, de gemeenteraad heeft ter zake geen enkele inspraak. De private partner beheerst het beheer doorgaans volledig en bovendien is er het vetorecht. In die zin beantwoorden de gemengde intercommunales volgens mij zeker niet aan wat wij noemen het openbaar karakter.

U zegt ook dat dit een ideologisch debat is. Ik heb daar geen probleem mee als dat betekent dat wij hier over visies discussiëren. Het gaat inderdaad over visies op natuurlijke hulpbronnen. Ik wil daarbij benadrukken dat Agalev misschien de enige partij is die op geen enkele manier bij de machtsstrijd betrokken is. Wij hebben geen mandaten te verdedigen en bijgevolg kunnen wij onze stellingen en principes op een zuivere manier poneren, kunnen wij de huidige toestand en de evolutie objectief evalueren en nagaan in hoever deze met onze basisprincipes overeenstemmen en zoeken naar de structuur die de beste garanties biedt.

Minister De Batselier, u maakt terecht een onderscheid tussen waterdistributie en waterproductie. Tot mijn voldoening stel ik vast, dat u inzake basisdoelstellingen nagenoeg op dezelfde lijn zit als Agalev. De vraag is natuurlijk of het mogelijk is om deze doelstellingen te bereiken als u enkel principiële opties kan nemen over de productie en niet over de distributie. Ik heb in mijn betoog hopelijk duidelijk gemaakt dat bij privatisering van de distributie een aantal van deze basisdoelstellingen sterk gehypothekeerd zullen worden. In die zin suggereer ik dat u met uw collega over deze zaak eens grondig van gedachten wisselt en dat u probeert in de regering tot een gemeenschappelijke stellingname te komen die van invloed is op de organisatie van de distributie.

De gemeentelijke autonomie werd hier door diverse sprekers aangehaald. Ook wij zijn ten volle voorstander van de gemeentelijke autonomie, maar ik meen dat men het in dit dossier toch eerlijk moet spelen. Ie-

dereen – en zeker zij die met de plaatselijke politiek bezig zijn – weet dat zeer vaak lokale, persoonlijke, partijpolitieke en financiële motieven de bovenhand hebben. In dit dossier is het begrip gemeentelijke autonomie eigenlijk ten onrechte gebruikt.

Ten slotte moet ik hieraan toevoegen dat onze partij uit de antwoorden van de ministers onvoldoende garanties heeft gekregen voor het verwezenlijken van onze basisdoelstellingen. Wij zullen dan ook een motie indienen.

De voorzitter : De heer Tant heeft het woord.

De heer P. Tant (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik herhaal mijn suggestie van daarnet, want het is mijn overtuiging dat dit probleem vrij dringend is. Ik vraag dan ook dat de regering – wie het precies doet, interesseert mij maar matig – zou optreden als catalysator opdat de diverse instanties, die met de dienstverlening aan de bevolking gelast zijn, zeker op de vlakken waar dit voor de hand liggend is, zoveel mogelijk in strikte samenwerking zouden handelen.

Ik wens nog even stil te staan bij het zogenaamde publieke karakter. Minister Kelchtermans heeft voldoende benadrukt dat dit debat nog heel lang kan worden voortgezet, want benevens de vraag of een gemengde intercommunale ja dan neen een publiek rechtspersoon is, blijft de vraag – indien het publieke karakter moet worden gevrijwaard en aangenomen dat dit onder een gemengde vorm kan gebeuren – of de meerderheid inzake de financiële participaties dan wel in de structuren moet worden vastgelegd. Of is het nog genuanceerder en moet er eventueel sprake zijn van blokkeringsminderheden ?

Mevrouw Dua stelt het zo voor dat, wanneer een gemengde intercommunale tot stand komt, de vertegenwoordigers van de particuliere sector automatisch alle zeggingskracht naar zich toe weten te halen. Ik heb ervaring met zowel de gemengde als met de zuivere vorm omdat ik al een vijftiental jaar lid ben van een gemeente-

bestuur en ik kan zeggen dat de kern van het probleem daar niet ligt, maar wel in de praktijken op grond waarvan men op lokaal vlak de mandaten naar zuivere en gemengde intercommunales verdeelt.

Vaak gaat het daar over – sta me toe om dat boudweg te zeggen – een aantal troostprijzen. Of dat naar een gemengde of zuivere intercommunale gaat, maakt geen wezenlijk verschil uit.

We moeten alleen heel dringend beseffen dat politici die een mandaat in een intercommunale aanvaarden, deze taak zeer ernstig moeten nemen en zowel het debat met de particuliere sector in de gemengde intercommunale moeten aankunnen als de volle verantwoordelijkheid voor het beheer in een zuivere intercommunale. Ook in die zuivere intercommunale rijzen er vaak problemen die te maken hebben met de verambtelijking van het personeel. Dat is één van de problemen bij de TMWV. Een goed deel van het personeel is zich daar in de loop van de jaren gaan gedragen als vast benoemde ambtenaar die bij de intercommunale zijn loopbaan komt uitzitten. Dat is de kern van het probleem.

Daarom wil ik een oproep richten tot de Raad om geen ideologische discussie te voeren maar te zoeken naar de goedkoopste wijze om met het behoud van de juridische eigenheid van elke intercommunale een groeiende synergie tot stand te brengen.

Mevrouw Dua, inzake gemeentelijke autonomie moet u weten wat u wil. Ik ben daarvan een fervent voorstander. Wie dicht bij de mensen staat, zal immers veel gemakkelijker door zijn mensen ter verantwoording worden geroepen. De gemeentelijke autonomie heeft haar wortels in die grond. Het gaat dus niet op om gemeentelijke autonomie te bepleiten met een voorbehoud in bepaalde gevallen.

Mevrouw V. Dua : Wij zijn geen voorstander van een gemeentelijke autonomie om misbruiken toe te dekken.

De heer P. Tant : Mevrouw Dua, ik begrijp wat u bedoelt, maar voor wel-

Tant

ke vorm van beheer u op een bepaald ogenblik ook kiest, in de meerderheid van de gevallen zal dat tot een behoorlijk gebruik van de macht leiden, maar hier en daar zal dat ook tot misbruik verworden. Daaraan zal men nooit kunnen ontsnappen. Als u pleit voor het laten vallen van principes omdat er verwording optreedt, dan vrees ik dat u straks niet veel principes meer staande zult kunnen houden.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer C. Lisabeth (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, in deze repiek zou ik twee bedenkingen willen maken.

Ten eerste, de minister van Binnenlandse Aangelegenheden zegt dat hij de principes van het bestrijden van de versnippering, de verdediging van het openbare karakter en van de Vlaamse verankering blijft onderschrijven zoals in het regeerakkoord vermeld.

Ik verwijs naar een gemotiveerd besluit van de minister tot vernietiging van een aantal gemeenteraadsbeslissingen die strijdig waren met deze principes. De statuten van die nieuwe intercommunale werden lichtjes aangepast, maar niet op de punten die strijdig waren met die principes.

Nu beweert de minister van Binnenlandse Aangelegenheden dat hij deze principes blijft onderschrijven, maar dringt tegelijkertijd ook aan op een meer nauwgezette omschrijving van de bepalingen openbaar karakter en Vlaamse verankering. Die principes in het regeerakkoord zijn dus op dit ogenblik voor de minister nog loze begrippen. De regering zal daarin duidelijkheid moeten brengen en ik zal een vraag ter zake aan de minister-president richten.

Ten tweede wens ik erop te wijzen dat gemeenteraden in hun besluiten in dit dossier graag verwijzen naar prijsvergelijkingen tussen de toetredingsvoorwaarden tot de zuivere en de gemengde intercommunales. Gezien de privé-partners zeer vaag blij-

ven in het verstrekken van informatie over prijzen is de prijsvergelijking nagenoeg onmogelijk. Met alle respect voor de principes van de gemeentelijke autonomie die hier werden geformuleerd, ben ik toch van mening dat het de taak is van de minister om de gemeenten erop te wijzen dat ze onvoldoende zijn voorgelicht om een gemotiveerde beslissing te kunnen nemen. Ik vind dat de minister de gemeenten tegen de financiële consequenties van hun beslissingen en de gemeentelijke inwoners tegen onverwachte prijsstijgingen van het drinkwater moet beschermen.

Motie van aanbeveling

De voorzitter : Dames en heren, door de heer Verwilghen en mevrouw Dua werden tot besluit van de interpellaties twee met redenen omklede moties van aanbeveling aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na het sluiten van de vergadering zijn ingediend. Ze zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de genomen maatregelen tegen illegale varkenshouderijen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Maertens tot de heer De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de genomen maatregelen tegen illegale varkenshouderijen.

De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, naar verluidt wordt het inspectieteam van de dienst Milieuvergunningen

soms geconfronteerd met illegale varkenshouderijen. Vorige week nog, op 19 oktober heeft het Brugse inspectieteam van Aminal te Tielt-Kanegem de voedersilo's van een illegale varkenshouderij verzegeld, waar normaal 2.000 varkens worden vetgemest. Nadat de mester verschillende aanmaningen en processen-verbaal ter zake in de wind had geslagen, gaf hij bovendien geen gevolg aan de deadline van 15 oktober die door Aminal werd gesteld.

Blijkbaar worden de dieren op het ogenblik manueel gevoerd, ook al kan dit voor ongeveer 1.200 dieren van 50 kilogram in de praktijk zeer moeilijk op een diervriendelijke manier gebeuren. Dit blijkt uit het feit dat enkele dagen voor de silo's helemaal leeg waren, tegen het bedrijf klacht werd ingediend wegens dierenverwaarlozing. De dieren zouden weinig of geen voedsel meer krijgen.

Volgens de groenen hebben de diensten van Aminal ten einde raad moeten handelen in strijd met artikel 4 paragraaf 1 van de wet van 14 augustus 1986 op de dierenbescherming, waarin wordt bepaald dat . . . het dier in overeenstemming met zijn aard, zijn fysiologische en ethologische behoeften en zijn graad van ontwikkeling, aanpassing of domesticatie, aangepaste voeding, verzorging en huisvesting moet krijgen. De vetmester werd dus verplicht dit artikel te overtreden omdat Aminal de zegels op de voederinstallatie had gelegd. De vetmester zou zelfs kunnen steunen op artikel 4 paragraaf 5 van dezelfde wet om de zegels te verbreken, wat hij niet heeft gedaan aangezien de Aminal-inspectie niet behoort tot de gemachtigde overheidspersonen, zoals bepaald in artikel 34 van die wet. Dit is het zoveelste voorbeeld van bevoegdheidsonduidelijkheid tussen de federale en de regionale besturen.

De regionale minister van Leefmilieu moet zijn diensten de nodige wettelijke instrumenten ter beschikking stellen om de uithongering van de dieren als gevolg van de verzegeling van de invoerpijpen van de silo's, te vermijden. In Tielt-Kanegem kregen de verbaliserende ambtenaren daarbij de bescherming van de Rijkswacht.

Maertens

Terloops wijs ik erop dat deze situatie die gelijkens vertoont met de maatregelen die worden genomen met betrekking tot de hormonenmafia, duidelijk aantoont dat de overheid verantwoordelijk blijft voor deze westernsituaties : zowel hormonenboeren als industriële bedrijven werden al te lang getolereerd terwijl men in de wetgeving de nodige preventieve maatregelen tijdig had moeten voorzien. Ik verwijs in dit verband naar de kaderwet van 4 februari 1987 op de vestiging van industriële veeteeltbedrijven, waarvoor de federale minister in de voorbije vijf en een half jaar nog geen enkel uitvoeringsbesluit liet verschijnen. Ik heb hem hierover vorige week trouwens geïnterpelleerd. De familiale gemengde landbouwbedrijven worden immers niet gesteund tegen de verslindende macht van de agro-industrie. Uitgerekend deze gemengde familiebedrijven schragen de hele sector aangezien vooral zij de zeugen houden.

Uw inspectieteams moeten in staat zijn om illegaal gehouden varkens verbeurd te verklaren. Het is overduidelijk dat ook uw inspecteurs, net als in het geval van de hormonenzaak, hun beroepsmotivatie kunnen verliezen, niet alleen omdat zij gewapende begeleiding nodig hebben maar omdat hun optreden, bij gebrek aan de nodige materiële en wettelijke voorzieningen niet effectief en tegelijkertijd onwettig is. Ik bewonder de inspecteurs die nog bereid zijn om hun functie uit te oefenen. Zij getuigen van een sterke deontologische ingesteldheid. Deze ambtenaren moeten de varkens kunnen doen ophalen en slachten of verkopen op kosten van de overtredende eigenaar, onafgezien van de andere sancties.

Als wij niet in staat zijn de legaliteit in de landbouw en het milieu te herstellen, dan zal de burger hieromtrent nog meer vragen stellen dan op 24 november 1991, met de bekende gevolgen.

Als u mij zou antwoorden dat u geen personeel hebt dat met varkens kan omgaan, en geen middelen om var-

kens te vervoeren, en zelfs geen mandaat om een verbeurdverklaring uit te voeren, dan hebben de groenen daarvoor een eenvoudige en praktische oplossing, die zelfs geen enkele budgettaire implicatie heeft.

Het federaal ministerie van Landbouw beschikt immers, in het kader van de bestrijding van de varkenspest, zowel over het nodige personeel als over de vrachtwagens van het Nationaal Instituut voor Dierengeneeskundig Onderzoek en over de destructie-eenheid in Machelen die ervaren is in het omgaan met en overbrengen van varkens. U moet dus enkel op eenvoudige en vlugge wijze met uw federale collega een protocol ter zake sluiten, dat daarenboven kerdert in de voorstellen van premier Dehaene over de derde fase van de staats hervorming.

Wellicht kan het slachten of verkopen van in beslag genomen varkens nog een bonus opleveren voor het budget van de betrokken diensten : 1.200 varkens van 50 kilogram aan een marktprijs van 50 frank per kilogram, is toch 3 miljoen frank.

De illegale varkenshouderijen opruimen, scheidt ook de mogelijkheid om Vlarem beter te laten toepassen en de gemengde familiale bedrijven te beschermen, wat door deze laatste zeker in dank zal worden aanvaard.

Graag had ik dan ook van u vernemen hoeveel illegale varkenshouderijen door Aminal reeds werden genoteerd enerzijds, en gevebaliseerd anderzijds, en over hoeveel varkens dit gaat ? Kan u het optreden van uw inspectieteams ten overstaan van de toepassing van artikel 4 paragraaf 1 van de wet van 14 augustus 1986 op het dierenwelzijn rechtvaardigen, en zo ja, op welke wijze ? Waarom bent u in gevallen van duidelijke en resistente overtredingen van de milieuwetgeving door vetmesters, niet tot verbeurdverklaringen en/of slachten of verkopen overgegaan ? Heeft u ter zake met uw federale collega van Landbouw reeds contact opgenomen in de zin die we u daarover hebben voorgesteld, en zo ja, wat waren daarvan de gevolgen ? **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Vergote heeft het woord.

De heer F. Vergote (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik wil even ingaan op de interpellatie van collega Maertens en zal enkele beschouwingen formuleren.

In zijn schriftelijk verzoek tot interpellatie sprak de heer Maertens over een bedrijf, gevestigd te Koolskamp. Dit is een deelgemeente van mijn gemeente Ardoioie.

Ik heb me de moeite getroost informatie in te winnen bij de betrokken overheden. Die bevestigen dat zij er niets over wisten en dat het om een bedrijf gaat dat gevestigd is in een deelgemeente van de stad Tielt.

Ik ben het eens met de interpellant dat het dierenwelzijn geschaad wordt als men overgaat tot het verzegelen van de voederinstallaties. De landbouwer, die naam waardig, zal steeds maatregelen nemen om zijn dieren te voederen. Hij zal de zakken veevoeder desnoods zelfs op zijn rug dragen.

Het begrip illegale varkenshouderij dient met een zekere voorzichtigheid te worden gehanteerd. De bedrijfszekerheid van vele familiale landbouwbedrijven en KMO's in die sector is niet gewaarborgd door de duale politiek van de overheid.

In de jaren 1986 tot 1989 investeerden vele familiale landbouwbedrijven en KMO's in varkenswekerijen op basis van legaal toegestane bouwvergunningen. De exploitatievergunning, die in het verleden logisch volgde op de bouwvergunning, werd echter niet gegeven.

De investeringskostprijs in deze sector is voor de mestvarkens 7.000 frank en voor de zeugen 60.000 tot 70.000 frank per varken.

Door familiale landbouwbedrijven en KMO's werden in die sector honderden miljoenen franken geïnvesteerd die nutteloos en onrendabel zijn, met alle financiële gevolgen van dien.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u zich bekommert om de actuele problemen in de sector.

De voorzitter : De heer Brill heeft het woord.

De heer L. Brill (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik wil er eerst en vooral de klemtoon op leggen dat ik niet de verdediging op mij neem van de industriële bedrijven maar wel van de familiebedrijven. Het moet mij van het hart dat de interpellatie van de heer Maertens vrij eenzijdig werd gehouden. Het gaat niet alleen over de vraag hoeveel varkens er zijn maar vooral over de broodwinning van velen. De familiebedrijven mogen misschien creperen. Is het dat wat u wil insinueren ?

De varkens zijn een gezonde vervuiling. Daarom vraag ik de minister dat hij bij het nemen van maatregelen een gulden middenweg kiest. De beelden die voor de televisie worden getoond, moeten dikwijls worden gerespectueerd en in de juiste context worden geplaatst. Vele bedrijven hebben een proces-verbaal gekregen maar gingen in beroep. Deze beroepen werden ondertussen nog niet afgehandeld. Ik hoor hier wel spreken over een bonus voor de betrokken diensten. Maar dat er vele familiebedrijven bankroet gaan en dat er vele werklozen vallen, is blijkbaar de minste zorg.

Er werd een zeer gevaarlijke slingerbeweging op gang gebracht die een ramp betekent voor heel wat familiebedrijven. Die bedrijven zijn toch geen boosdoeners want vele onder hen hebben een vergunning. Wat er is misgelopen is dat er op een bepaald moment na de bouwvergunning geen exploitatievergunning werd verleend. Wanneer de kosten voor een bedrijf stijgen, moet men kunnen uitbreiden om het hoofd boven water te houden. Weet U wel wat het betekent om na het bouwen van de infrastructuur geen exploitatievergunning te krijgen ?

Drie jaar geleden was er een bedrijf dat grote investeringen had gedaan en een exploitatievergunning had gekregen voor 780 mestvarkens. Om de investeringen te spreiden, rust men twee stallingen niet uit. Achteraf wordt er verder gebouwd, maar krijgt men bij de tweede fase geen uitba-

tingsvergunning meer. De problemen daar werden door één enkele gebeurtenis veroorzaakt. Alle andere omwonenden hebben een petitie getekend en hebben verklaard geen problemen te hebben met het bedrijf. Bepaalde bedrijven mogen toch niet het slachtoffer worden van een of andere burenvete.

Mijnheer de minister, het moet mij toch van het hart dat bepaalde controles alles behalve hartelijk verlopen. Ambtenaren halen soms heel fors uit naar de bedrijfsleiders. Er is een geval geweest waar de eerstaanwezende inspecteur hoofddienst weigerde een gepaste kledij aan te trekken. Het betrof een gesloten bedrijf waar noch de landbouwer noch zijn vrouw en kinderen binnengaan zonder gepaste wegwerpkledij aan te trekken. Rijkswachters kunnen getuigen dat de betrokken ambtenaar pertinent heeft geweigerd op de vraag van de bedrijfsleider in te gaan. De landbouwer heeft zich tegen het binnengaan van de inspecteur verzet, die inderdaad buiten is gebleven. De twee dames adjuncten zijn zo vriendelijk geweest wel de gepaste kledij aan te trekken en de telling te doen. Zij hebben dan verslag uitgebracht bij de ambtenaar die buiten bleef wachten en die alles behalve vriendelijk optrad tegen de landbouwer. Deze had een bouwvergunning en een uitbatingvergunning voor de eerste fase van zijn uitbreiding. Voor de tweede fase had hij wel een bouwvergunning maar kreeg hij geen uitbatingvergunning. De betrokken landbouwer had zeker de wet niet overtreden.

Mijnheer de minister, laten we proberen de gulden middenweg te vinden om op die manier leefbare bedrijven te behouden en ook om de jongere landbouwers toch nog de kans te geven uit te breiden en een behoorlijk inkomen te verwerven. Er moet echter ook het nodige respect worden opgebracht voor het milieu. Heel wat bedrijven bevinden zich in een overgangsfase en daarvan zouden ze toch niet het slachtoffer mogen worden.

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, bij de reorganisatie van de Vlaamse milieu-administratie werd doelbewust geopteerd voor de oprichting van een afzonderlijke inspectiedienst. De ervaring uit het verleden toonde immers aan dat bij het vroegere AROL-bestuur voor Leefmilieu weinig ruimte bleef voor de uiteindelijke inspectietaak. De naleving van de milieuwetgeving op het terrein zelf werd dan ook nauwelijks afgedwongen. De voorbeelden van bedrijven die jarenlang ongemoeid konden werken, waren inderdaad legio.

Het nieuwe Bestuur Milieu-inspectie kreeg niet alleen de noodzakelijke mankracht maar ook de technische ondersteuning om haar taken te vervullen. Het bestuur werd ontlast van een aantal administratieve taken die ze tot hiertoe moest vervullen. Het is in dit land dus zelfs zo erg dat het een hele karwei is om een inspecteur een wagen te bezorgen. We hebben uiteindelijk via leasing een twintigtal wagens aangekocht. Tot hier toe was het zo dat die milieu-inspecteurs niet eens over een wagen beschikten. Ik kan aannemen dat hun tussenkomsten dus heel effectief waren.

Het is duidelijk dat wij de geloofwaardigheid van het milieubeleid in het algemeen en de inspectie in het bijzonder moeten bevorderen en ervoor trachten te zorgen manifeste onwil hard aan te pakken. Een beleid dat op het terrein niet slaagt, is in feite tot mislukken gedoemd. Het is voor de burger ook vreemd dat de inspectie de maatregelen die bestaan in feite niet kan afwingen. Ik denk niet dat dit de goeie aanpak is.

Het blijkt echter dat niet iedereen het eens is met deze aanpak. Ik krijg verschillende brieven van collega's uit deze Raad die tussenkomen om in feite de wetgeving niet toe te passen. A la tête du client vragen ze om hierover zachter te zijn, daarover milder te zijn, ginds toch maar een poortje te vinden om de wet niet toe te passen. Collega's, als wij nog een beetje geloofwaardig willen blijven dan moet ik dit soort brieven in de toekomst zelfs niet meer beantwoorden

De Batselier

en mag ik ze gewoon naast mij neerleggen.

Het moet duidelijk zijn dat dergelijke tussenkomsten aan het verkeerde adres gericht zijn.

Ik stel er ook prijs op nog even de historiek te geven van de feiten die aanleiding hebben gegeven tot de interpellatie van de heer Maertens. De vergunningsaanvraag voor de uitbreiding met drie mestvarkensstallen van 560 dieren elk, werd al door de bestendige deputatie geweigerd op 31 maart 1988. Dat weigeringsbesluit werd in beroep bevestigd bij ministerieel besluit van 1 december 1991. Een nieuwe vergunningsaanvraag werd door de bestendige deputatie opnieuw geweigerd op 2 juli 1992. Door het Bestuur Milieu-inspectie werd op 6 april 1992 en op 7 september 1992 een proces-verbaal opgesteld wegens het uitbaten van een bedrijf zonder vergunning. Bij dwangbevel van 23 september 1992 werd aan de firma opdracht gegeven de niet-vergunde stallen te ontruimen tegen uiterlijk 15 oktober 1992. Een verzoek tot schorsing van het dwangbevel werd door de Raad van State verworpen bij arrest nummer 40.732 op datum van 13 oktober 1992.

Aangezien aan het dwangbevel geen gevolg werd gegeven werd op 19 oktober 1992 een nieuw proces-verbaal opgesteld. Op dezelfde dag werd de toevoer van de voedersilo's verzegeld. Een eenzijdig verzoek tot ontzegeling werd door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg verworpen op 20 oktober 1992. Uit dit overzicht van de feiten blijkt duidelijk dat het bedrijf geweigerd heeft gevolg te geven aan enerzijds de opeenvolgende weigeringsbesluiten en anderzijds het dwangbevel van de milieu-inspectie. In zijn verzet werd het bedrijf evenmin bijgetreden door de verschillende gerechtelijke overheden. Het komt mij dan ook billijk voor dat de milieu-inspectie is overgegaan tot het nemen van drastische maatregelen in casu de verzegeling van de voedersilo's.

Deze verzegeling betekent evenwel niet dat de dieren onmiddellijk zon-

der voedsel worden gezet. De verzegeling betekent immers niet dat de toevoer van voeder naar de stallen wordt gestopt. Wel werd het bijvullen van de voedersilo's onmogelijk gemaakt. Op het ogenblik van de verzegeling heeft men nagegaan, zo meldt men mij, dat er in de silo's nog voldoende voedsel aanwezig was zodat de exploitant over voldoende tijd beschikte om andere maatregelen te nemen, met name het ontruimen van de stallen of het toepassen van een andere voedertechniek.

Het welzijn van de dieren werd bijgevolg niet geschaad door het optreden van de inspectiediensten.

Ik kom thans bij de concrete vragen van de heer Maertens.

Ten eerste, bij de milieu-inspectie zijn momenteel 111 illegale varkenshouderijen bekend. Tegen 101 onder hen werd een proces-verbaal opgesteld. Het gaat hier in totaal om 180.000 dieren.

De heer L. Barbé : Gaat het hier om bedrijven zonder vergunning of om bedrijven met meer dieren dan in de vergunning vermeld.

Minister N. De Batselier : Ik spreek in het algemeen.

Artikel 4, paragraaf 1 van de wet van 14 augustus 1986 bepaalt dat en ik citeer : "Iedere burger die een dier houdt, moet de nodige maatregelen nemen om het dier in overeenstemming met zijn aard en behoeften aangepaste voeding, verzorging en huisvesting te verschaffen."

Na het optreden van de milieu-inspectie had de exploitant nog voldoende tijd om maatregelen te nemen teneinde te kunnen voldoen aan deze verplichting zoals bepaald in artikel 4 paragraaf 1. Indien de exploitant dit heeft nagelaten, is dat duidelijk zijn verantwoordelijkheid.

Het weigeren om gepaste maatregelen te nemen is een onaanvaardbare vorm van chantage ten opzichte van de milieu-inspectie waarbij inderdaad de dieren dreigen het slachtoffer te worden van de onwil van de exploitant om zich in regel te stellen. In de historiek die ik daarnet heb ge-

schetst, is zeer goed vast te stellen dat er een onwil is bij de exploitant. Dit valt trouwens uit de data af te leiden.

De inspectie treft hierin geen blaam ; er werd mij verzekerd dat de nodige voorzorgen werden genomen ten einde het welzijn van de dieren niet te schaden.

De decreetgever heeft bepaald over welke middelen de inspectie bij haar optreden beschikt. Deze middelen zijn : ten eerste, het geven van raadgevingen, aanmaningen en bevelen ; ten tweede, het bevelen van stopzetting van activiteiten ; ten derde, het verzegelen van toestellen en ten vierde, het opleggen van de onmiddellijke sluiting van een inrichting.

De verbeurdverklaring zoals voorgesteld door de heer Maertens, behoort niet tot de bevoegdheid van de inspectie, niet tot mijn bevoegdheid en ook niet tot de bevoegdheid van de minister van Landbouw. Zij is voorzien in het Strafwetboek en behoort tot de bevoegdheid van het openbaar ministerie.

De inspectie onderzoekt momenteel in welke mate zij via kort geding bepaalde maatregelen op korte termijn kan afdwingen. Wanneer wordt vastgesteld dat een exploitant zijn bedrijf zonder vergunning runt, wordt hem het bevel tot leegmaken van de stallen gegeven. Hij krijgt hiervoor steeds de tijd tot de dieren slachtrijp zijn. Dit is steeds het uitgangspunt van de milieu-inspectie. Indien na die termijn blijkt dat de stallen niet zijn ontruimd, dan pas wordt tot de verzegeling van de voedersilo's overgegaan. De exploitant in kwestie krijgt dus steeds voldoende tijd om de nodige maatregelen te nemen of om zelf tot slachting of verkoop van de dieren uit zijn niet vergunde stallen over te gaan. Dit is zeker een redelijke houding.

Met de federale overheid worden gesprekken gevoerd over een ontwerp-beleidsnota inzake landbouw, ten einde de beleidsopties inzake landbouwproductiemethodes met de eisen inzake milieubescherming en natuurbeheer verenigbaar te maken. De federale minister van Landbouw voorziet hierbij de uitvoering van ho-

De Batselier

rizontale maatregelen die onder andere betrekking hebben op een vermindering van de veebezetting per eenheid voedsel-oppervlakte en een gepaste begeleiding van de landbouwers inzake milieuvriendelijke producties. Het Vlaams Gewest duidt de zones aan waarvoor specifieke programma's worden uitgewerkt met het oog op de realisatie van milieu-, natuur-, en landschapsdoelstellingen. Het overleg over deze nota is op het ogenblik niet ten einde en wordt voortgezet.

Ik kom dus tot de conclusie dat ook rekening wordt gehouden met het belang van de dieren. Wij moeten echter optreden wanneer er onwil is bij de exploitant. Het is niet de bedoeling het familiale bedrijf in deze sector te treffen. De landbouwers die nog eigen landbouwgrond bezitten – wat in een familiaal bedrijf vaak voorkomt – willen wij zeker niet treffen. De bedoeling is de bedrijven die met de sector eigenlijk niets meer te maken hebben tot het uiterste te beperken. De huidige situatie met betrekking tot de verzuring van de gronden en de aanwezigheid van ammoniak is zo ernstig dat wij tot strenge maatregelen moeten overgaan. Het zou dan ook ongepast zijn om deze boodschap vandaag niet aan de jongeren mee te geven. Dit zou inderdaad betekenen dat ik hen nu mogelijkheden bied die morgen in feite niet meer kunnen worden gerealiseerd.

Wij mogen de kans niet lopen dat in West-Vlaanderen het grondwater voor een periode van dertig jaar wordt besmet. Wij moeten bij voorbaat waarschuwen. De hoeveelheid vee moet dus binnen de perken worden gehouden en de illegaliteit mag zeker niet worden aangemoedigd. Zelfs wanneer er reeds een gebouw is opgetrokken, mag de illegaliteit niet worden aanvaard. Vandaag geldt de regel dat zowel een bouwvergunning als een milieuvergunning zijn vereist. Het was inderdaad onze bedoeling zowel de bouwvergunning als de milieuvergunning op één niveau

te brengen zodat op lange termijn de bedrijfsleider niet de dupe wordt van een mogelijk gehakketak.

Ik pleit voor begrip inzake leefmilieu, zonder daarom te moeten ingaan op allerlei burenvetes en dergelijke meer. Wanneer echter, zoals in dit dossier het geval is, ernstige redenen aanwezig zijn, sta ik volkomen achter de beslissingen van mijn administratie. Ik hoop dat mijn administratie haar verantwoordelijkheid blijft opnemen, ook in moeilijke dossiers.

De voorzitter : De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik kan u alleen maar feliciteren eerst en vooral met uw houding tegenover onze briefschrijvende collega's. Uw antwoord liet inderdaad niets aan duidelijkheid te wensen over.

Ik heb ook vastgesteld dat in voorliggend geval manifeste onwil bestond en dat de eigenlijke bedoeling van deze interpellatie was de familiale bedrijven te beschermen tegen de illegaliteit van collega's die achterbaks aan het werk zijn.

Ik moet mij verzetten tegen de repliek van onze verruimde collega's, die dachten dat wij vanuit onze hoek gekant waren tegen het familiebedrijf en tegen het varken zelf wilden ageren.

Ik wil er nog aan toevoegen dat het cijfer 180.000 illegale varkens overeenkomt met de verschillen die wij hebben opgemerkt tussen de cijfers van de Mestbank en die van het Nationaal Instituut voor de Statistiek. Ik doe een oproep aan de betrokken sector eens en voor altijd de juiste cijfers te geven. Inderdaad, een correct beleid is alleen mogelijk op basis van juiste cijfers.

De voorzitter : De heer Brill heeft het woord.

De heer L. Brill (op de tribune) : Ik heb de discussie bewust uitgebreid tot de algemene context. Ik ben er

volledig mee akkoord dat er moet worden opgetreden als er sprake is van manifeste onwil. Bovendien begrijp ik volledig dat u niet kan antwoorden op brieven à la tête du client. Ik sta ook volledig achter het concept van de enkelvoudige vergunning, de bouw- en uitbatingsvergunning. Dit zal heel wat moeilijkheden vermijden.

Wat mij echter zorgen baart, is het verleden. Heel wat familiale bedrijven staan nu aan de rand van de afgrond. In het verleden hebben zij een wettelijke bouwvergunning gekregen en zware investeringen gedaan. Daarna kregen zij echter geen uitbatingsvergunning, of slechts een gedeeltelijke. Misschien is de wetgever daar te kort geschoten. Wij zaten toen ook in de regering, dus ik neem aan dat de schuld gedeeltelijk bij ons ligt. De bedrijven die in het verleden een wettelijke bouwvergunning kregen, mogen nu echter niet het slachtoffer worden van de veranderde wetgeving. Vroeger kregen ze steeds een uitbatingsvergunning. Als die vergunning nu opeens wordt geweigerd, worden die bedrijven werkelijk naar het bankroet gedreven.

Ik ben ervan overtuigd dat we de verzuring van de gronden moeten tegengaan. Ik geloof echter dat heel wat landbouwers niet weten dat er veel mest naar Wallonië kan worden afgevoerd. Een betere voorlichting zou hier misschien op zijn plaats zijn. Terwijl heel wat bedrijven hier te kampen hebben met een mestoverschot, heeft bijvoorbeeld Henegouwen een nijpend tekort aan mest. Daarom wil ik voorstellen hier een ruime discussie te voeren. Er zijn zeker alternatieven te vinden, zodat bedrijven die in het verleden op een wettelijk correcte manier investeringen hebben gedaan, nu niet ten onder hoeven te gaan omdat ze geen uitbatingsvergunning meer krijgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Schuermans tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over verwijlintresten ten gevolge van laattijdige betalingen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Schuermans tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over verwijlintresten ten gevolge van laattijdige betalingen.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer E. Schuermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, de Vlaamse overheid begroot voor 1993 een investeringsinspanning voor openbare werken van ongeveer 18 miljard frank. Het belangrijke pakket onderhoudskredieten is hier niet bij inbegrepen. Vanzelfsprekend leiden deze investeringen tot leningen en de daaruit voortvloeiende intrestlasten. Tot daar toe is er nog niets aan de hand, ook particuliere investeringen worden immers met leningen gefinancierd. De overheid onderscheidt zich echter van de meeste burgers door het erg gebrekkig nakomen van haar financiële verplichtingen. Haar rekeningen worden vaak erg laat verffend. Volgens onze informatie zou door deze betalingspolitiek in 1992 700 miljoen frank aan verwijlintresten voor rekeningen inzake openbare werken moeten worden betaald. Het zal u allen duidelijk zijn dat deze middelen voor meer produktieve zaken zouden kunnen worden gebruikt. De overheidsschuld zou er mee kunnen worden afgebouwd of men zou er op jaarbasis investeringen tot zeven miljard frank mee kunnen financieren.

Vele ondernemingen kennen het financiële overheidsklappen van de zweep en verrekenen deze betalingsvertraging in hun financiële bedrijfsplanning. Er wordt hoe dan ook betaald en met de nodige lucratieve intresten. Voor andere bedrijven schept dit echter wel problemen. Het gaat hier specifiek over de bedrijven die reeds in belangrijke mate aan prefinanciering hebben gedaan. In elk

geval is de Vlaamse belastingbetaler de dupe, want uiteindelijk betaalt hij de 700 miljoen frank aan verwijlintresten.

Mijnheer de minister, wij vernemen dat de Vlaamse regering voor volgend jaar meer middelen voorziet om haar financiële verplichtingen ten opzichte van de bevolking na te komen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan sneringspremies en andere huisvestingspremies en toelagen in de gehandicaptenzorg.

Met deze interpellatie willen wij niet aandringen op meer middelen, maar wel op een nieuwe en betere organisatie.

Mijnheer de minister, wat zal de regering doen om het bedrag van 700 miljoen frank – wat toch niet niets is – in de toekomst beter aan de wenden ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, op deze zakelijke, maar ook korte interpellatie van de heer Schuermans wens ik een zakelijk antwoord te geven.

De uitleg over het hoge bedrag aan verwijlintresten is complex en de argumenten die door mijn administratie worden aangevoerd, lijken mij meestal steekhoudend.

In deze aangelegenheid hebben wij onze toevlucht moeten nemen tot voorlopige kredieten. Dit was onvermijdelijk ingevolge de politieke toestand eind 1991, begin 1992. De voorlopige kredieten worden berekend op basis van de comptabiliteitswet, vrij recent nog gewijzigd ingevolge een wetsvoorstel. Ingevolge de gewijzigde comptabiliteitswet van 28 juni 1989 beschikten wij dus voor de eerste zes maanden van 1992 slechts over de helft van de jaarbedragen voor 1991. Terloops gezegd, mijnheer Schuermans, ik zal u de tekst van de begrotingsmatige uitleg zo dadelijk overhandigen. Deze voorlopige kredieten zijn dus berekend op de overeenstemmende bedragen voor 1991 die op hun beurt zijn berekend midden 1990. In 1989 konden we ons enkel baseren op de jaarcijfers voor

1989 en op gedeeltelijke realisaties voor 1990. U zult zich wel herinneren dat Openbare Werken medio 1989 werd geregionaliseerd, zodat wij nauwelijks over referentiepunten konden beschikken. Achteraf is gebleken dat zelfs de weinige referentiepunten niet representatief waren. Achteraf hebben wij bovendien moeten vaststellen dat de ordonnanceringskredieten onjuist ingeschat waren. Hoewel de schatting in haar geheel genomen juist was, was de spreiding over de twee artikelen, namelijk wegen en fietspaden, verkeerd. Voor wegen waren er te weinig ordonnanceringskredieten uitgetrokken en voor fietspaden te veel. De Vlaamse regering heeft overigens recent over een herstelling beslist.

U mag terecht verwachten dat van 1993 af – en ik maak daar een punt van eer van – de situatie verbetert omdat ook wij menen dat verwijlintresten op dat niveau niet verantwoord zijn.

Ik wil er toch nog op wijzen dat de komst van die verwijlintresten moet gerelativeerd worden. Er is namelijk een regeling getroffen met de bankier van de Vlaamse gemeenschap, het Gemeentekrediet, om betere voorwaarden te verkrijgen. Aldus bekomen voorstellen moeten in rekening worden gebracht op de bruto-verwijlintresten. De netto-last is dan te relativeren. Mijnheer Schuermans, ik zal u alle inlichtingen ter zake schriftelijk mededelen.

Ik maak graag gebruik van deze interpellatie om te wijzen op een recente, belangrijke beslissing. Deze werd genomen met het oog op een beter beheer van het financiële reilen en zeilen van het toch niet kleine departement van Openbare Werken. Wij hebben immers in de beleidsverklaring aangekondigd dat wij zullen streven naar een sterke interne kostenvermindering. Men moet toch eerst de reeds verkregen middelen zo verantwoord mogelijk gebruiken, vooraleer men meer middelen vraagt.

Wij stelden voor het financieel management van het departement te verbeteren. In de loop van de maand november zullen wij een externe financiële manager benoemen. In overeenstemming en na afspraak met

Kelchtermans

mijn departement krijgt hij de toelating om zowel het uitgaven- en inkomstenbeleid als het toch niet onbelangrijke beheer van het Vlaamse Infrastructuurfonds te begeleiden. Het doel en de manier van inschakelen van deze financiële manager werden uitdrukkelijk omschreven. De talrijke taken die hij krijgt toegeschoven, zal hij vervullen in samenwerking met de secretaris-generaal, de directeurs-generaal en de inspecteurs-generaal van de buitendiensten. Allen hebben zich mondeling verbonden tot het geven van maximale medewerking aan deze externe ondersteuning van de ook voor hen belangrijke interne kostenvermindering, van een goed financieel beheer en van een maximaal gebruik van de mogelijkheden van het infrastructuurfonds.

Daarmee is mijn antwoord rond. Omwille van de techniciteit van het antwoord op deze vraag over de wat eigenaardige vaststelling dat het voorbije jaar zoveel verwijlintersten moesten worden betaald, bezorg ik u ook het schriftelijke antwoord erop.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de toename van het spijbelen van jongeren

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de toename van het spijbelen van jongeren

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, via parlementaire vragen voerden wij in het verleden reeds enige correspondentie over het probleem van het spijbelen.

Naar aanleiding van een nieuw schooljaar verschijnen in de pers steevast artikelenreeksen over dit probleem. Zelfs radio en TV schenken daaraan ruime aandacht. Ik verwijs daarvoor naar uitzendingen op onze twee zenders, BRTN en VTM.

Het probleem is bekend. Jongeren zijn thans verplicht om tot 18 jaar school te lopen. Toch kunnen zij schoolmoe zijn. Dat kan meerdere oorzaken hebben. Wellicht hebben zij zelf een verkeerde studiekeuze gemaakt, met alle problemen vandien. Mogelijk werd hen door hun ouders een studiekeuze opgedrongen, die eigenlijk niet de hunne is.

Tevens zijn er heel wat jongeren die zich, om zeer uiteenlopende redenen, in ons onderwijssysteem niet goed voelen. Zij voelen zich uitgesloten omdat zij niet aarden in het schoolmilieu, omdat zij worden gepest door medeleerlingen, omdat de verhouding leraar-leerling problematisch is. Men wil dan de school ontvluchten, omdat men er zich niet gelukkig voelt.

Verder is er nog een groep jongeren met een eerder negatieve ingesteldheid. Dat brengen zij op verschillende manieren tot uiting. Hun ontevredenheid tonen zij zeer agressief via gedrag en kledij. De genoemde categorieën vinden elkaar dan buiten de schoolmuren.

De spijbelaars vinden wij tijdens de schooluren, tussen de middag en zelfs 's avonds in allerlei gelegenheden, zoals cafés, waar zij bij mekaar en in de pinten bier steun vinden. Door het ontbreken van elke controle geven zij zich zelfs over aan sommige vormen van deliquentie en baldadigheden, met alle gevolgen van dien.

Mijnheer de minister, u hebt destijds weliswaar richtlijnen in verband met de organisatie van enige controle aan de scholen toegestuurd, die deze over het algemeen ter harte nemen. Sommige directies waarschuwen zelfs de ouders telefonisch indien een leerling een zozegd doktersattest of een door de ouders ondertekende briefje indient, om te controleren of zijn afwezigheid inderdaad gewettigd was.

Sommige scholen zijn echter nog steeds bang voor het verlies van hun goede naam. Nog vanmorgen hoorde ik hoe men zich op de radio erover beklaagde dat de scholen weigerachtig staan tegenover elke discussie over de drugproblematiek op school, precies omdat zij niet de indruk wensen te wekken dat de kinderen bij hen niet goed zouden worden opgevangen. Ook wat het spijbelen betreft, is er eenzelfde tendens. Immers, een hoog aantal spijbelaars doet het imago van de school geen goed. Bovendien werkt hun aanwezigheid nefast voor de andere leerlingen. Het heeft bovendien in de ogen van de ouders van niet-spijbelers een negatieve weerslag op de kwaliteit van het onderwijs en roept vragen bij hen op over de inzet van de leerkrachten die de betrokken school tewerkstelt.

Spijbelers is met andere woorden een complex probleem, waarvoor mijns inziens geen oplossingen voor het rapen liggen. Graag vernam ik van de minister een antwoord op de volgende vragen. Ten eerste, heeft hij zicht op de omvang van het probleem ? Ten tweede, werden er statistieken opgemaakt die duidelijk maken welke en hoeveel leerlingen zich schuldig maken aan spijbelen ? Ten derde, kan er een plan worden opgesteld in samenwerking met de schooldirecties om het probleem van het spijbelen te verhelpen ? Ten vierde en ten slotte, welke sancties worden er tegen beroepsspijbelers genomen ?

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het spijbelen in Vlaanderen werd vooralsnog kwantitatief niet in kaart gebracht. Dat kan ook niet, want alle afwezigheden worden weliswaar plaatselijk opgevolgd en geregistreerd, maar de gegevens worden nooit gecentraliseerd. Wij kunnen dus het uitgangspunt als zou het probleem van het spijbelen de voorbije vijf jaar op basis van statistische gegevens zijn toegenomen, in dit debat niet hanteren.

Van den Bossche

Bovendien wens ik te waarschuwen voor de wijze waarop de pers deze problematiek behandelt. Zij maakt stemming en biedt een leuke uitzending aan, eerder dan het probleem van het spijbelen wetenschappelijk uit te diepen. Men mag zeker de door de media aangebrachte feiten niet altijd vereenzelvigen met wetenschappelijk denken. Dezelfde bemerking gaat overigens ook op wanneer zij het bij voorbeeld heeft over het drugprobleem. Zij schijnt zich zelfs slecht voor te bereiden, want zij schijnt niet op de hoogte te zijn van allerlei initiatieven ter zake in Gent en Leuven. Zo ziet men dat wat de pers bekendmaakt, niet cum grano salis, noch als een wetenschappelijke studie, maar met heel veel zout moet worden bekeken.

In ieder geval heeft de verlenging van de leerplicht voor enkele jaren ongetwijfeld een verhoging van de spijbelaars meegebracht, wat logisch is als men weet dat de langere leerplicht moeilijk aanvaard werd door bepaalde groepen in het onderwijs, die zich meestal situeren in het beroepsonderwijs, soms in het technisch onderwijs.

De controle van de leerplicht in het lager en buitengewoon onderwijs werd toevertrouwd aan de ter zake bevoegde onderwijsinspectie.

De onderwijsinspectie houdt een eenmalige controle in van alle leerlingen bij het begin van het schooljaar, onder meer om na te gaan of zij ingeschreven zijn.

Opvolging van het schoolbezoek is een verantwoordelijkheid van de scholen.

In het lager onderwijs moet elke directie op het eind van de maand de inspecteur van het ressort inlichten. Voor het secundair onderwijs is niet voorzien in een dergelijke opvolging van de leerplicht en blijft de eindverantwoordelijkheid bij de directies.

Sedert de omzendbrief omtrent omtrent schoolafwezigheden, waarin ik een strengere regeling oplegde door medische attestatie van het school-

verzuim, is de registratie in de scholen verbeterd.

Er worden echter geen centrale statistieken over spijbelen bijgehouden. Dat is moeilijk omdat de plaatselijke omstandigheden een onmiddellijke controle onmogelijk maken. Ik denk aan het al dan niet verrechtvaardigen van de aanwezigheid door de ouders, het al dan niet werkelijk ziek zijn van de leerlingen, ook het stagelopen, die slechts a posteriori kunnen worden nagegaan. Dit zou een zware administratieve belasting betekenen voor de inspectie. Het is ook niet mijn bedoeling de inspectie daarmee te belasten.

Er is geen enkele indicatie dat het spijbelen de jongste jaren zou toenemen.

De aanpak van het spijbelen kan niet simpel zijn. In vele gevallen zal een louter sanctionerende aanpak niet voldoende zijn. Vaak blijkt spijbelen slechts een sleutelsymptoom van een cumulatie van problemen, waarbij de aanpak van de kernproblemen een voorwaarde is om aan het spijbelen een einde te maken.

Momenteel bestaat er nog geen uitgewerkt plan ter bestrijding van het spijbelen, maar er zijn wel een aantal initiatieven genomen die moeten leiden tot een structurele aanpak.

Vooreerst is er het project absentisme in Brussel dat door de Franse en Vlaamse gemeenschap werd opgezet en dat wordt gesubsidieerd door het Impulsfonds voor het Migrantenbeleid.

De bedoeling van dit project is driedig : ten eerste, het in kaart brengen van het absentisme ; ten tweede, nagaan hoe het fenomeen zich op het terrein ontwikkelt en welke vormen het aanneemt ; ten derde, aangeven welke maatregelen nodig zijn, zowel op het vlak van het functioneren als van de wetgeving.

Dit project is effectief gestart op 1 oktober jongstleden en zal binnen één jaar antwoorden formuleren.

Daarnaast worden in het voorrangsbekleid, zoals aangegeven in het Vlaams regeerakkoord, experimen-

teel een aantal geïntegreerde acties opgezet rond spijbelen en probleemgedrag. Daarbij zullen alle lokale partners : scholen, welzijnswerkers en politie worden betrokken. De bedoeling is het spijbelen in een geïntegreerde actie aan te pakken.

Deze acties zijn in een voorbereidende fase, maar zullen uiterlijk in januari 1993 starten.

Aan deze acties is tevens een onderzoek verbonden, met als doel beleidsconclusies te formuleren vanuit experimenten.

Het zijn in de eerste plaats de inrichtende machten die sancties moeten nemen. Als de inspectie een regelmatig schoolverzuim vaststelt, moet dit ook leiden tot administratieve sancties. Zo kan de leerling zijn statuut van regelmatige leerling verliezen. Het verlies van dat statuut betekent dat de leerling de rechten verliest die verbonden zijn aan bekrachtiging van zijn of haar studies. Met andere woorden : de leerling kan niet overgaan naar een volgend studiejaar of kan geen diploma of getuigschrift behalen.

Een louter sanctionerende aanpak is niet altijd gewenst. In heel wat gevallen gaat de officier van justitie over tot seponering bij klachten over schoolverzuim.

Ook dreiging met intrekken van het kindergeld is een zware sanctie. Vooraleer men daartoe overgaat, moet eerst worden nagegaan of het wel zinnig is of het schoolverzuim door de ouders oogluikend wordt toegestaan. Het onttrekken van kindergeld aan sociaal zwakke gezinnen die geen controle hebben over het gedrag van hun kinderen kan averrechtse effecten teweegbrengen.

Een sanctionering, ja, maar met grote accenten op de sanctionering plaatselijk in de school. Sanctionering alleen helpt niet het spijbelgedrag uit de wereld. Er is ter zake een bredere discussie nodig, een grotere aanpak, die van plaats tot plaats zal verschillen, maar op de achtergrond van het geheel zullen de politici de discussie over de leerplicht moeten voeren.

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer J. Demeulenaere (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de minister is reeds ingegaan op enkele van mijn opmerkingen. Hij is mij uiteraard voor geweest.

De schooldirecties staan dikwijls machteloos tegenover vlot afgeleverde doktersattesten. Met zijn omzendbrief van 12 februari 1992 heeft de minister vastgelegd dat, bij de aflevering van dergelijke attesten, meerderjarige leerlingen zelf een verklaring kunnen ondertekenen. In diezelfde omzendbrief is er geen sprake van sancties. Instellingshoofden hebben mij bevestigd dat zij daar tamelijk machteloos tegenover staan.

Mijnheer de minister, ik constateer dat het spijbelen vooral voorkomt in grote agglomeraties, in grote scholen. Er moet eens goed worden nagedacht over de schaalvergroting van de scholen. Moeten wij niet veeleer trachten de kleinere scholen in stand te houden, in plaats van ze te laten fusioneren met grotere scholen ? In Brugge bijvoorbeeld is er een bijzonder grote school. Wij zien dagelijks dat de leerlingen van de andere scholen worden meegetrokken door de leerlingen van de grote scholen, waar de controles inderdaad minder vlot kunnen gebeuren. Hebt u, mijnheer de minister, in verband met het sensibiliseren van leerkrachten, ouders en directies reeds concrete plannen opgemaakt ? Ik geloof dat ook vanuit deze hoek en in volledige samenwerking heel wat kan worden gedaan om de leerlingen ertoe te brengen het schoolspijbelen te vergeten.

Sancties treffen op het einde van het schooljaar is bijna postuum. Op die manier worden trouwens veelal de laatste bruggen opgeblazen. Leerlingen die op het einde van het jaar de sanctie krijgen dat zij niet kunnen overgaan, zijn vaak helemaal verloren. Volgens mij moet er tijdens het schooljaar worden ingegrepen. De minister heeft gezegd dat de inrichtende machten, de directies daarvoor zelf verantwoordelijk zijn. Dat is wel wat eenvoudig. Aan de inrichtende machten, aan de directies, moeten de

nodige middelen worden gegeven om te kunnen ingrijpen. Naar men mij zegt, ontbreekt dat tot op dit ogenblik.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben er mij zeer goed van bewust dat er onwettige doktersattesten worden opgesteld, maar vraag mij toch niet de moraliteit bij de dokters te herstellen. Er bestaan op het terrein inderdaad een reeks immorele dokters die gangsterpraktijken toepassen. Ik kan u trouwens een lijstje bezorgen van alle betrokkenen in de grote steden, waarbij eenieder terecht kan. Indien de Orde van Geneesheren hiertegen niet optreedt en indien zij door het parket blijkbaar niet worden vervolgd, staan wij uiteraard voor een zeer vervelende situatie. Zelfs al weet een schooldirecteur dat er wordt gelogen, toch kan hij op juridisch-technisch vlak weinig ondernemen. Hij kan wel op pedagogisch gebied trachten op te treden indien hij een verdoken spijbelprobleem ontdekt, door te praten met de klastitularis en de leraars van de betrokken leerling, teneinde na te gaan wat er schuilt achter het spijbelen. De directeur is dus wel in staat een pedagogisch gevolg te geven aan het probleem, maar de immoraliteit van bepaalde geneesheren laat hem niet toe juridisch op te treden. Gelukkig is het aantal immorele geneesheren beperkt.

Volgens mij stelt het probleem zich inderdaad scherper in grote agglomeraties met grote scholen, omdat de kleinere agglomeraties en kleinere scholen onderworpen zijn aan een strengere sociale controle. Het sociaal weefsel tussen de school en de maatschappij en in de school zelf is daar dus groter, wat tot gevolg heeft dat het spijbelen sneller zal opvallen en bijgevolg sneller aanleiding zal geven tot een geheel van reacties, waaronder ook maatschappelijke reacties. Niet enkel de medeleerlingen, maar ook personen die niet bij het schoolgebeuren betrokken zijn, kunnen in kleine agglomeraties het spijbelgedrag van een leerling sneller bemer-

ken. Hier worden de ouders ook meer betrokken bij het proces, omdat het niet enkel wordt op gang gebracht door de schooldirectie, maar ook door personen uit de woonomgeving.

Dat het probleem in kleine agglomeraties met kleinere scholen, anders wordt beleefd, minder voorkomt en op een andere wijze kan worden benaderd en opgelost, hangt samen met de manier waarop de maatschappij is opgebouwd.

Ik spreek niet om de haverklap over schaalvergroting voor het secundair onderwijs, wel wat het hoger onderwijs buiten de universiteit betreft. Laten wij ons daarover echter geen zorgen maken : welke student aan het hoger onderwijs of aan de universiteit heeft niet regelmatig gespijbeld ? Dat is trouwens niets om zich zorgen over te maken. Wat mij vooral interesseert, is het spijbelgedrag in het secundair en het basisonderwijs.

Verder wens ik duidelijk te maken dat ter zake de centrale overheid ook moet leren wat al dan niet mogelijk is. Zo kan ik bijvoorbeeld geen anti-spijbelplan uitdokteren dat zowel efficiënt is in Hekelgem, in Hasselt, in Brussel, in Antwerpen, in Merelbeke en in Gent. Indien ik dat toch zou doen, dan bedrieg ik in feite de goe-gemeente die, indien zij mij toch geloofden, na drie jaar uiteraard ontgoocheld zullen zijn en mij tot leugenaar zullen bestempelen. De centrale overheid moet dus weten wat zij kan en moet doen. Het is mijn plicht duidelijk te maken dat het spijbelgedrag niet door de beugel kan en dat ik dienaangaande een aantal regels kan verstrakken en de schooldirecties bepaalde richtlijnen kan geven. Om tegemoet te komen aan het spijbelgedrag moet men in eerste instantie de oorzaak ervan kennen. Dat is echter een plaatselijk gegeven dat door het pedagogisch team, de schooldirectie en de leerkrachten moet worden geanalyseerd en behandeld.

Verder behoort het tot de verantwoordelijkheid van de politici na te gaan of het verlengen van de leerplicht al dan niet een succes is. Dat zeg ik al meer dan een jaar. Ik stel nu vast dat de MOC in Wallonië de-

Van'den Bossche

zelfde vraag stelden en dat hun oplossingen dicht aanleunen bij deze die ik suggereerde. Indien wij over spijbelen spreken, moeten wij de moed hebben opnieuw samen te overleggen, zonder vooroordelen, om na te gaan of het wel zin heeft de schoolplicht, zoals wij ze opstelden, te handhaven

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer M. Van Peel tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kwaliteitsbewaking bij het universitair onderwijs en het hoger onderwijs van het lange type

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Peel tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de kwaliteitsbewaking bij het universitair onderwijs en het hoger onderwijs van het lange type*

De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 12 juni 1991 keurde de Vlaamse Raad het decreet op het universitair onderwijs goed. Een belangrijk hoofdstuk van dat decreet is de kwaliteitsbewaking. Het was een innoverend hoofdstuk, want tot op dat moment was er geen sprake van systematische kwaliteitsbewaking in het universitair onderwijs en evenmin in de HOLT-instellingen.

Vóór de totstandkoming van dit decreet circuleerden er vele voorontwerpen en versies. Door het lobbywerk van sommige universiteiten werden bepaalde paragrafen weggeleten, zodanig dat de commissie voor Onderwijs destijds werd geconfronteerd met een bijzonder zwakke tekst inzake kwaliteitsbewaking. Men kon commissies samenstellen die gingen

visiteren om de kwaliteit te bewaken, de Vlaamse regering kon de kwaliteit van de werkzaamheden van de universiteiten onderzoeken, maar er werd geen enkele sanctionering aan gekoppeld.

Dit onderwerp werd in de commissie en daarna in de plenaire vergadering fel besproken en vrijwel alle parlementsleden waren toen van oordeel dat we niet alle niveaus van onderwijs moesten inspecteren en begeleiden en dat we er moesten van uitgaan dat het label universitair onderwijs of academisch onderwijs garant stond voor kwaliteitsonderwijs. Ook uitspraken van de VLIR, bijvoorbeeld over het streven naar centers of excellence, gingen in deze richting.

Toen het erop aankwam, werd er vanuit de universiteiten hevige druk uitgeoefend om dit hoofdstuk uit de tekst te lichten. Gelukkig heeft de Vlaamse Raad daarop gereageerd.

Onlangs bereikte mij het bericht dat bij de voorbereiding van het nieuwe decreet op het universitair onderwijs er opnieuw stemmen opgingen om de artikelen betreffende de kwaliteitsbewaking te weren. Ik weet niet of het juist is dat men een nieuw offensief tracht in te zetten, maar dit is toch wel symptomatisch voor het feit dat men die kwaliteitsbewaking eigenlijk niet wil.

Bijna anderhalf jaar na de goedkeuring van het decreet op het universitair onderwijs is het volgens mij passend eens te informeren naar de stand van zaken wat de praktische uitvoering van de kwaliteitsbewaking betreft. Er werd immers gesteld dat de universiteiten intern een vorm van kwaliteitsbewaking moesten organiseren en dat de regering de modaliteiten ervan zou bepalen.

In artikel 123 van het decreet wordt bepaald dat de Vlaamse regering regelmatig een vergelijkend onderzoek zal laten verrichten naar de kwaliteit van de onderwijsactiviteiten van de universiteiten. Daartoe zou een commissie van onafhankelijke deskundigen worden opgericht, die geregeld moet visiteren en onderzoeken en die daarvan een openbaar verslag moet maken.

Mijnheer de minister, het lobbywerk van de universiteiten kennende is mijn concrete vraag de volgende. Heeft de Vlaamse regering reeds de procedure en de modaliteiten vastgelegd voor de zelfevaluatie door de universiteiten en de HOLT-instellingen ? Indien het antwoord ja is, zou ik graag kennis nemen van deze modaliteiten. Indien het antwoord neen is, had ik graag de reden voor het uitstellen ervan vernomen.

Werd reeds uitvoering gegeven aan het artikel dat voorziet in het verrichten van een vergelijkend onderzoek door een commissie van onafhankelijke deskundigen ? Indien dat niet het geval is, dringen wij aan op de uitvoering van dit artikel omdat wij ervan uitgaan dat kwaliteitsbewaking zowel in het universitair onderwijs als in het HOLT bijzonder belangrijk is.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dank de heer Van Peel voor zijn interpellatie die hij anderhalf jaar na de goedkeuring van een en ander terecht richt aan de bevoegde minister. Dat is een juiste wijze van opvolging van het wetgevende werk.

Het systeem van kwaliteitsbewaking dat voor het universitair onderwijs op 12 juni 1991 en voor het HOLT op 23 oktober 1991 bij decreet werd vastgelegd, is erop gericht dat in eerste instantie de universiteiten en hogescholen zelf de kwaliteitsbewaking en beoordeling organiseren en dit, zoveel mogelijk, in samenwerking met andere binnen- en buitenlandse instellingen en voor de hogescholen daarenboven met de betrokken beroepssectoren.

Het concept dat aan de basis ligt van de decretale bepalingen inzake kwaliteitszorg in het universitair onderwijs voorziet in interne en externe procedures. De interne procedures zijn gericht op de regelmatige zelfbeoordeling van de docent alsmede op de periodieke zelfevaluaties van een eenheid, vakgroep, departement of faculteit.

In de externe procedures staat een

Van den Bossche

evaluatie centraal, uitgevoerd door een zorgvuldig geselecteerde groep van zeer ervaren, onbevooroordeelde collega-professionals, de zogenaamde peers. Uitgangspunt bij hun beoordeling is het zelfevaluatierapport dat door de deskundigen op zijn waarde wordt geschat door middel van observatie, conservatie en het verzamelen van aanvullend materiaal. De uitkomsten hiervan worden vastgelegd in een openbaar visitatierapport.

De externe procedures omvatten ook de meta-evaluatie : dit is een onderzoek hetzij op initiatief van de overheid hetzij op initiatief van de gezamenlijke instellingen naar de validiteit van de gebruikte evaluatieprocedures en -technieken. Artikel 123 van het universitair decreet is gericht op deze externe procedures.

De Vlaamse universiteiten participeren aan het Nederlandse stelsel van kwaliteitszorg dat geconcipieerd is volgens het hiervoor geschetste model van kwaliteitsmanagement.

De VLIR heeft daartoe, trouwens vóór het universiteitsdecreet bestond, met de VSNU, de Vereniging Samenwerkende Nederlandse Universiteiten, een samenwerkingsakkoord afgesloten voor het gezamenlijk uitvoeren van de kwaliteitsbewaking door middel van visitaties. Dit akkoord loopt over twee jaar. Daaraan gekoppeld heeft de VLIR besloten om na die twee jaar een grondige evaluatie te maken van deze methodiek. Het proces van kwaliteitsbewaking is dus wel degelijk gestart.

De discipline geologie is in dat kader reeds het onderwerp geweest van een gezamenlijke visitatie. Het rapport is bekend. Omdat de universiteiten enigszins geneigd waren dit rapport keurig in de lade op te bergen, heb ik de universiteiten op mijn kabinet geconvoceerd. Op het einde van deze maand zullen zij terug moeten komen met hun huiswerk en moeten verantwoord worden hoe zij aan de opmerkingen van het rapport gevolg denken te geven. Het evaluatieproces zal dan verder door ons worden begeleid. Het

is belangrijk dat de centrale overheid een begeleidende en stimulerende rol speelt bij die eerste visitatie omdat we een nieuwe cultuur ingang moeten doen vinden. Op stapel staan bovendien visitaties voor de disciplines tandheelkunde, farmacie en scheikunde.

Aan de samenwerking met Nederland zijn meerdere voordelen verbonden, waaronder de verruiming van het recruiteringsveld van de deskundigen. Dat vergroot hun onafhankelijkheid ten aanzien van de te visiteren instellingen en versterkt de interactie tussen het Nederlandse en het Vlaamse universitair onderwijs zoals beoogd in het GENT-akkoord en dit mede in een breder Europees perspectief.

Verder moeten de universiteiten in het jaarlijks onderwijsverslag verantwoording afleggen over de uitkomsten van het gevoerde kwaliteitsmanagement en moeten ze aangeven welke eventueel noodzakelijke correcties zullen worden aangebracht met het oog op kwaliteitsgarantie en kwaliteitsverbetering. Indien de universiteiten falen in het nemen van remediërende maatregelen, dan treedt artikel 124 van het universitair decreet in werking.

Momenteel loop bovendien een FCFO-MI-project op interuniversitaire basis, met als onderwerp Vergelijkend onderzoek van de kwaliteitsbewakingssystemen in het hoger onderwijs in Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk.

Dit kortlopend onderzoek van 6 maanden is van start gegaan op 1 oktober 1992 en de resultaten mogen dus verwacht worden tegen 31 maart 1993.

Op basis van deze studie en van de voorlopige ervaringen van de VLIR zal het mogelijk zijn een gefundeerde procedure vast te leggen. Kwaliteitsbewaking is inderdaad te belangrijk om over ijs van één nacht te gaan.

Ten slotte is het zo dat in dit getrapte systeem de overheid zelf kwaliteitsevaluaties moet laten verrichten door een door de overheid ingestelde com-

missie van deskundigen. Ook moet de overheid kunnen optreden indien er signalen zijn dat de kwaliteit van de ene opleiding onvoldoende is dan wel indien de maatschappelijke of wetenschappelijke relevantie van de doelstellingen van een opleiding moeten worden bijgesteld en de instellingen daarbij onvoldoende alert reageren.

Indien na een grondig kwaliteitsonderzoek blijkt dat de kwaliteit van het onderwijs duurzaam onvoldoende wordt geacht of in redelijkheid moet worden geacht niet te behoren tot het academisch onderwijs kan de Vlaamse regering – na waarschuwing – besluiten dat de studenten van deze opleiding niet meer in aanmerking komen voor onderwijsfinanciering.

Vooralsnog heeft de Vlaamse regering geen vergelijkend kwaliteitsonderzoek laten verrichten, aangezien de experimentele fase en het onderzoek, zoals hiervoor vermeld, nog lopende zijn.

Voor het HOLT heeft de kwaliteitszorg nog geen concrete invulling gekregen. Artikel 33 van het HOLT-decreet gaf opdracht aan een ambtelijke commissie om ook voor het toezicht op de hogescholen criteria uit te werken.

In het verslag van deze commissie, dat werd neergelegd op 23 oktober 1992 en dat ik trouwens aan alle leden van de commissie heb bezorgd, wordt voorgesteld een systeem van kwaliteitsbewaking uit te werken voor heel het hoger onderwijs buiten de universiteit, aansluitend bij het systeem voor de universiteiten. Het rapport werd voorgelegd aan de VLOR, ten einde hierover advies uit te brengen.

Op 24 november zou het advies van de VLOR bij mij zijn. Belangrijk is dat in de schaalvergroting voor mij ook voor het HOKT de inspectieprocedure zou moeten verdwijnen ten voordele van de procedure die ik zoëven heb beschreven en dat daarmee ook de pedagogische begeleiding verdwijnt.

Het lijkt mij evident dat de kwaliteitscontrole in het HOLT mede zal ge-

Van den Bossche

stoeld zijn op de resultaten en ervaringen die worden opgedaan in het universitair onderwijs en dat voor beide onderwijsvormen gelijkaardige systemen zullen worden uitgewerkt en die zullen functioneren na de experimentele en studiefase.

Het blijvend bieden van kwaliteit in ons hoger onderwijs, zowel aan onze universiteiten als aan onze hogescholen, is één van de belangrijkste uitdagingen in het Europa van vandaag en morgen.

De Vlaamse regering zal er dan ook voor zorgen dat de bewaking van deze kwaliteit op een adequate en verantwoorde manier gebeurt en dit op een basis van wetenschappelijke en experimentele gegevens en in nauwe samenwerking met de onderwijsinstellingen.

Dan reageer ik nog op de allusie op het decreet dat inmiddels is ingediend en dat eerstdaags zal worden behandeld door de bevoegde commissie. Een aantal bepalingen van het universitair decreet zullen daarbij worden herzien. Ik leg er de nadruk op dat in het decreet op generlei wijze afbreuk wordt gedaan aan het systeem dat door het decreet van 12 juni 1992 werd ginstalleerd en dat de VLIR mij op geen enkel moment gevraagd heeft daaraan te raken. De universiteiten zijn hier onschuldig.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Caubergs tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over problemen bij De Lijn in Limburg

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Caubergs tot de heer Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over problemen bij De Lijn in Limburg.

De heer Van den Bossche zal namens de heer Sauwens antwoorden.

De heer Caubergs heeft het woord.

De heer J. Caubergs (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik vind het spijtig dat minister Sauwens, die de problemen van De Lijn ongetwijfeld goed kent, zich laat vervangen om mijn interpellatie te beantwoorden. Ik hoop dat u mijn ongenoegen aan uw collega zult overbrengen.

Aangezien u geen minister van Verkeer bent, is het u wellicht niet bekend dat er op de lijnbussen vaak problemen zijn met reizigers die de lijnbussen niet gebruiken om zich te verplaatsen maar om er herrie te schoppen en zich op die manier te vermaken ten koste van de rust van de andere reizigers.

Ik weet niet of u op de hoogte bent van het gedrag dat door veelal jeugdige gebruikers van de lijnbussen de laatste tijd wordt gemanifesteerd. Dit gaat van storende opmerkingen en verwijten tot scheldwoorden en bedreigingen aan het adres van de bestuurders, die over weinig verweermiddelen beschikken om de storende elementen tot een normaal gedrag te dwingen, aangezien zij alleen zijn.

Dat het hier steeds om dezelfde ritten op dezelfde lijn op dezelfde tijdstippen gaat, bewijst duidelijk dat het steeds opnieuw dezelfde belhamels zijn die de rust verstoren. Volgens verklaringen van medereizigers betreft het vooral jonge migranten, of volgens de bestuurders nieuwe Belgen. Het woord migrant mag immers niet meer worden uitgesproken.

Het zijn steeds dezelfde kerels die kabaal maken en die de bestuurders van de lijnbussen het sturen willen beletten. Het is dan ook niet te verwonderen dat de bestuurders niet meer tolereren dat er in de bussen met colablikjes en fruit wordt gegooid, waarbij zij vaak het mikpunt zijn.

De grootste moeilijkheden doen zich voor op de lijn Beverlo-Beringen-Zolder, de lijn Hasselt-Houthalen-Beringen en op de lijn van Herk-de-

Stad naar Beringen. Verscheidene malen moest de chauffeur reeds beroep doen op de rijkswacht of met de bus naar de rijkswachtkazerne rijden om de hulp van de ordediensten in te roepen.

Sommige bestuurders weigeren nog te werken op de gekende lijnen omdat zij oordelen dat het onder dergelijke omstandigheden een vrijwel onmogelijke opdracht is om op het spitsuur de veiligheid van de reizigers, de weggebruikers en van zichzelf te waarborgen.

Ik heb ook zelf eens een ritje gemaakt op één van de probleemlijnen. Toen was er echter toevallig controle op de bus omdat de chauffeur had bedreigd niet te zullen vertrekken. Twee controleurs hadden de handen vol om de uitdagende groep jongeren, die vooral uit jonge migranten bestond, een enigszins aanvaardbaar gedrag te doen aannemen. Uitgerend de volgende dag, op 28 oktober 1992, op dezelfde rit en lijn, moest de chauffeur gedogen dat de zetels werden vernield, zodat de vulling in de bus werd rondgestrooid terwijl de achterdeur werd stukgetrapt. De vriendelijke knapen, die bovendien de bestuurder bedreigden, waren de zogezegd nieuwe Belgen.

Het schijnt trouwens de gewoonte te zijn dat deze jongens de chauffeurs beloven eens een bezoek thuis te brengen om hun de wet te komen spellen.

Mijnheer de minister, ik hoop dat deze gegevens voldoende hebben aangevoerd dat er iets schort aan het gedrag van sommige gebruikers van de lijnbussen en dat de toestand voor de bestuurders onhoudbaar is geworden.

Graag vernam ik van de minister welke maatregelen hij reeds heeft genomen om een einde te maken aan dit — voor de bestuurders en de normale gebruikers van de lijnbussen — hinderlijk gedrag.

Vindt de minister het aanvaardbaar dat het wangedrag van sommige jeugdige reizigers, die de bestuurders hinderen of uit hun evenwicht kunnen

Caubergs

brenge, zomaar kan blijven voortduren ?

Kan de minister mij meedelen wat hij denkt te ondernemen om een einde te maken aan de aangeklaagde houding van de gebruikers van de lijnbussen ?

Kan de minister mij vertellen wie de aangebrachte schade door vernieling van het interieur en het koetswerk van de lijnbussen zal vergoeden ?

Tot daar enkele vragen waarop ik graag een antwoord kreeg.

Ik herhaal dat het me spijt dat minister Sauwens niet aanwezig kan zijn en dat ik vrees dat de minister van Onderwijs niet goed geplaats is om een concreet antwoord te geven op mijn vragen.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik heb aanvaard te antwoorden namens collega Sauwens, die onmogelijk aanwezig kon zijn. Ik geef uiteraard toe dat collega Sauwens beter geplaatst is om te antwoorden, aangezien de vragen zijn bevoegdheid betreffen. Aan de hand van de gegevens waarover ik beschik, kan ik nochtans een concreet antwoord geven op de gestelde vragen.

De Lijn Limburg bevestigt inderdaad dat er zich tijdens de piekuren op sommige lijnen problemen, zoals vandalisme, voordoen die worden veroorzaakt door jongeren.

Ik ga niet in op het noemen van die jongeren. Vandalisme blijft tot mijn droefheid niet beperkt tot deze of gene groep in de maatschappij. Wat ook de herkomst is van de jongeren, vandalisme vindt men overal. Het is dus verkeerd het probleem te resumeren tot een bepaalde groep.

In verband met het vandalisme onderhoudt De Lijn Limburg nauwe contacten met politie en rijkswacht om voor dit probleem een zo gunstig mogelijke oplossing te vinden. Bovendien is er momenteel een oplei-

ding in voorbereiding die de chauffeurs de principes van conflicthanting moet bijbrengen.

Op de probleemritten worden zeer geregeld routinecontroles uitgevoerd door De Lijncontroleurs, al dan niet in overleg met politie en rijkswacht.

Met het ministerieel besluit van 5 november 1992 houdende aanduiding van de ambtenaren van de Vlaamse Vervoermaatschappij belast met het opsporen en vaststellen van overtredingen van sommige reglementeringen op het vervoer van personen, werden 325 ambtenaren van de VVM voor heel Vlaanderen aangewezen voor het mandaat van agent van gerechtelijke politie. Na beëdiging kunnen zij processen-verbaal opstellen voor de overtredingen van de reglementen op politie van het personenvervoer per tram, premetro, metro, trolleybus, autobus en autocar en van artikel 25.1, 2° en 6° van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer verkeersovertredingen op de lijnen beheerd door de Vlaamse Vervoermaatschappij.

Voor De Lijn Limburg zullen 31 ambtenaren met een mandaat van agent van gerechtelijke politie worden bekleed. Zij zullen dan ook een rol spelen in de bestrijding van dit wangedrag.

Het is de bedoeling van de Lijn evenals van mijn collega Sauwens om dit wangedrag niet lijdzaam te ondergaan noch te laten voortduren. Het is wel de bedoeling eerst de maatregelen effectief in werking te laten treden om daarna de toestand opnieuw te evalueren.

Wat de schadevergoeding betreft, wordt het antwoord gevonden in artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek die de schade regelen. Wie de schade heeft aangericht, dient ze ook te vergoeden.

De voorzitter : De heer Caubergs heeft het woord.

De heer J. Caubergs : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord.

Wanneer u bedoelt dat ik een bepaal-

de groep viseer, dan heb ik zelf kunnen vaststellen dat het inderdaad om die groep gaat. Al de gesprekken die ik met de betrokken bestuurders en met reizigers heb gehad, hebben bevestigd dat het om jeugdige migranten gaat.

De voorzitter : Het incident is gesloten

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14.15 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— De vergadering wordt gesloten om 12.58 uur.